

NARODNI DNEVNIK

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Wolfova ulica št. 1/I. — Telefon 213.
Upravišтво: Marijin trg 8. — Telefon 44.

Izhaja vsak dan zjutraj, izvemši pondeljke.

Mesečna naročnina:

V Ljubljani in po pošti Din 16, inozemstvo Din 25.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnimim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Besarabsko vprašanje.

Ko je bila državljanska vojna v Rusiji na višku, ko je beli in rdeči teror pripeljal Rusijo na križ trpljenja, tedaj je izrabila Rumunija položaj in zasedla Besarabijo. Samo začasno in v varstvo Rumunov, ki prebivajo v Besarabiji, kakor je tedaj izjavila in kakor je še v marcu leta 1918 svedčano izjavil general Averescu, ko je podpisal z zastopnikom sovjetske Rusije Rakovskim in zastopnikom odeskega vojno-revolucijskega odbora pogodbo, po kateri se je zavezal, da bo Rumunija izpraznila tekom dveh mesecev Besarabijo.

Toda državljanska vojna je še naprej slabila Rusijo in tako je mislila Rumunija, da je prišel čas, ko more postati Besarabija za večno rumunsko provinco. In pod ugrozo bajonetov je »Statut Tsareja« (besarabski deželni zbor) sklenil priklonitev Besarabije Rumuniji in ta sklep so nazvali Rumunji plebiscit, pa čeprav je bilo od 162 članov »Statut Tsareja« pri sklepu navzočih samo 46 članov.

Kakor je bil sklep aneksije Besarabije protizakonit, tako pa je vseeno imela Rumunija dovolj prilike in dovolj možnosti, da pridobi Besarabsko prebivalstvo polagoma za sebe. V Rusiji je še naprej divjala državljanska vojna in na konec je prišla ona grozotna lakota, ki je pobrala milijone ruskega prebivalstva. Resnično, tedaj je bil čas, da je Rumunija z dobro upravo dokazala tudi besarabskim Rusom, da pomeni za nje pripadnost k Rumuniji rešitev. Končno je imela Rumunija še drugo ugodnost za sebe. Bila je zmagovalna država, uresničene so bile sanje o Veliki Rumuniji in njeno naravno bogastvo je bilo tako veliko, da bi moralo biti v Rumuniji splošno blagostanje.

Toda napako za napako je kopicila Rumunija in končno pričela še z blaznim poizkusom rumunizacije ruskega prebivalstva. Čim težje napake pa je delala Rumunija, tem bolj je napredovala Rusija in rumunske šanse so bile v Besarabiji stalno slabše. Tako je končno moralo priti do tega, da je vstajaloča Rusija zahtevala povrnitev Besarabije in izpolnitev v marcu leta 1918 sklenjene pogodbe. Ta zahteva je bila na dunajski konferenci jasno in precizno formulirana in nobenega dvoma ni, da ni mogoče spraviti več te točke z dnevnega reda. Jasno pa je tudi to, da bo zahteva Rusije vedno bolj odbijala njeno izpolnitev, čim bolj bo Rusija napredovala.

Rumunija hoče zato zagotoviti sebi Besarabijo z mednarodno sankcijo. Najmočnejša vojaška država sveta naj ji zagigura posest Besarabije in francoski bataljoni naj bodo živa obramba rumunske Besarabije. Toda Francozi so spoznali za časa svetovne vojne vojaško vrednost posameznih narodov in zato so zahtevali, da mora najprej skleniti Jugoslavija z Rumunijo obrambno zvezo — zaradi Besarabije.

In tako je postalo besarabsko vprašanje aktualno celo za nas Jugoslovane, ki nismo nikdar niti v sanjah aspirirali na posest Rumunije in ki smo vedno in vselej videli v Rusiji samo svojo zaveznico, nikdar pa ne svoje nasprotnice. Vseeno pa hočejo Rumuni, da bi dali mi vojske za osebne koristi rumunskih veleposelnikov.

In to drzno misel izražajo Rumuni v hipu, ko so v Modošu naravnost vandalsko oplenili naše vasi in ko so celo v odnosih do vlade Cankova dokazali, da so Rumuni z nami le tedaj, kadar je žeti v bukarškem miru uspehe našega orožja, da pa na bojni poljanah samih nismo sigurni rumunske solidarnosti, kakor je n. pr. dokazala krvava Dobruđa. Da si obdržimo nezanesljivega prijatelja, si naj nakopljejo mogočnega in zanesljivega sovražnika. To je rumunska želja.

Ni Jugoslovenci, ki ne bi takoj odločno odklonili rumunsko željo. Celo tisti, ki so smrtni sovražniki komunizma, ne morejo v besarabskem vprašanju korakati z nasprotniki Rusije. Kajti besarabsko vprašanje je samo rusko vprašanje in naj bo v Rusiji na vladi bela ali rdeča garda, naj vlada Peter ali Pa-

Poslanci se vračajo v Beograd.

Beograd, 22. aprila. (B) Politično življenje postaja od današnjega dne dalje nekoliko živahnije, ker se večje število poslancev polagoma že vrača v Beograd v pričakovanju, da se kriza začne v teku tega tedna reševati. Davi se je vrnil v Beograd Davidović s poslanci, ki so se udeležili zborovanj v Zagrebu in Subotici. Davidović se je danes dopoldne dolgo posvetoval s člani svojega kluba o rezultatu zagrebskega in subotičkega zborovanja. V Beograd je došel tudi dr. Korošec, ki je imel danes popoldne z Davidovičem daljšo konferenco. Na tej so bile izmenjane misli o nadaljnjem delu opozicijskega bloka. Ugotovilo se je, da je položaj opozicijskega bloka v sedanji krizi prav povojen. Blok pričakuje, da se kriza reši tako, da dobi blok poslovno vlado. Dalje se je vrnil v Beograd predsednik zemljoradniškega kluba Vojta Lazić, predsednik samostojnega demokratskega kluba dr. Edo Lukinić, ter pravosodni minister dr. Grisogono, ki je imel do-

poldne konferenco z ministrom Pribevičem, katere se je udeležil tudi državni podtajnik Vukosavljević. Splošno se smatra, da bo kralj v četrtek nadaljeval konzultacije načelnikov parlamentarnih klubov in da sprejme v četrtek zemljoradnika Lazića in samostojnega demokrata dr. Lukinića, ki sta bila pozvana na dvor še pred prazniki, pa sta že bila odpotovala iz Beograda. Sprejet bo nemara najprej dr. Lukinić, za njim pa Lazić.

POVRATEK SKUPŠČINSKEGA PREDSEDNIKA.

Beograd, 22. aprila. (Z) Predsednik narodne skupščine Ljuba Davidović se je povrnil v Beograd iz Skoplja, kjer se je mudil preko praznikov. V krogih opozicijskega bloka smatrajo, da Davidović sploh ni bil v Skoplju, ampak da se je nahajal v bližini kralja, ki je bil na lovu in da ni izključeno, da dobi mandat za sestavo koncentracijske vlade.

Vesti o sklenitvi pogodbe s Francijo neverjetne?

Beograd, 22. aprila. (Z) Jugoslovenci in tudi inozemski listi pišejo, da naj bi sklenila naša kraljevina s Francijo slično pogodbo, kakor je bila podpisana med Francijo in Českoslovaško. Ta pogodba naj bi se slovesno podpisala ob priliki poseta jugoslovanske kraljeve dvojice v Parizu. Te vesti se uradno ne zanikajo, vendar pa do-

bivajo novinarji informacije, da ni preveč verjetnosti za sklenitev take pogodbe, ker ne odgovarja interesom niti naše kraljevine niti Francije. Gotovo je le, da se bo pri posetu kralja Aleksandra in kraljice Marije v Parizu govorilo o politiki in da se bo razpravljalo o vseh važnejših vprašanjih zunanje politike, ki bodo na dnevnem redu.

Kraljev povrtek v Beograd.

Beograd, 22. aprila. (B) Ker je bil že predčerašnji končan lov, je bilo sklenjeno, da se kralj jutri ob 6. uri popoldne vrne v Beograd. Okrog 7. ure pride v Beograd tudi kraljica Marija s prestolonaslednikom Petrom s svojega potovanja na francosko riviero. Ker se vrne kraljica in ker nastopijo pravoslavni velikonočni prazniki, menijo v političnih krogih, da kralj ta teden še ne bo začel s konzultiranjem šefov opozicijskih skupin.

Ugibanja o izidu krize

Radikali smatrajo, da je popolnoma nemogoče, da bi dobil opozicijski blok mandat za sestavo poslovne vlade. Oni ugotavljajo, da bo kriza rešena na ta način: Takoj po pravoslavni veliki noči, to je tretji ali četrti dan velike noči, bo krona nadaljevala s konzultiranjem šefov političnih skupin in 2. maja bo Pašić dobil volilni mandat. Na skupščinski seji 3. maja se bo prečital kraljev ukaz o razpustu današnje skupščine in o razpisu novih volitev. To je po mnenju radikalov pravilna rešitev krize; kajti če oni nimajo večine v parlamentu, je tudi opozicijski blok nima. Skupno število opozicijskih poslancev znaša 144. Taka vlada iz opozicije bi bila odvisna od zemljoradnikov in Nemcev in težko, da bi mogla delati več kot en teden.

PROGNOZA ZA BODOČE VOLITVE.

Beograd, 22. aprila. (B) Kot prognozo za bodočo volilno kampanjo navajajo radikali izid včerašnjih občinskih volitev v Požanički občini (požarevsko okrožje). Tam so radikali dobili 376 glasov, združena opozicija pa le 99. Pri zadnjih volitvah je bila opozicija močnejša.

Ali si član Jugoslovanske Matice?

vel, vsaka vlada bo morala braniti Besarabijo. Zato je govoril Litvinov kot istiniti ruski zastopnik, ko je dejal, da ne bo Rusija nikdar pozabila, kdo je v besarabskem vprašanju korakal proti njej. S tem pa je Litvinov povedal tudi naše stališče, zakaj nikdar in nikoli ne moremo korakati proti Rusiji, temveč samo z njo.

Besarabsko vprašanje je za nas rešeno, že davno. Ni naša krivda, če je škandalozna rumunska uprava povzročila, da občuti danes vse besarabsko

Radicevi prijatelji.

Beograd, 22. aprila. (B) Radikali naglašajo, da Radicevo zadržanje enodušno pozdravljajo neprijatelji naše države, Bolgari in Madžari. Radikali opozarjajo dalje na pisanje madžarskega lista »A-Nepa«, ki pravi, da je Radić človek, ki goji tradicionalne simpatije do Madžarov. On se je še v bivši avstro-ogrski monarhiji pokazal kot neprijatelj Srbov in onih Hrvatov, ki so hoteli iskati si boljšega življenja izven države, katero krasi sveta krona sv. Stefana. Madžarski narod se mora veseliti uspehov Radićevih, ker se bodo na ta način obrezuspešili načrti Srbov, da s pomočjo Hrvatov ustvarijo državo z imperijalističnimi cilji nasproti Madžarski.

Kongres madžarske soc.-dem. stranke.

Budimpešta, 22. aprila. (Madž. kor. ur.) V nedeljo se je začel v Budimpešti kongres madžarske socialnodemokratske stranke, ki bo trajal tri dni. Pri debati o poedinih točkah letnega poročila glede delovanja strankinega vodstva je prišlo do razgrajanja, pri čemer so pristaši vodstva in opozicije napadali drug drugega izredno srdito. Poslanec Bropper je stavil predlog, v katerem zahteva socialdemokratska stranka vzpostavitev javnih svoboščin, povratek emigrantov in amnestijo in osvobodjenje interniranih in zaradi revolucionarnih dejanj obsojenih. Potem je izjavil neki govornik, da opuste nasprotniki strankinega vodstva vsako nadaljno opozicijo.

ATENTAT V TIRANI.

Tirana, 22. aprila. (B) Sinoči je bil izvršen atentat na poslanca Avni Rustema, znanega morilca Esad paše. Avni Rustema je bil težko ranjen. Atentatorja še niso prijeli. Mislijo, da je šlo za čin krvne osvete.

prebivalstvo rumunsko oblast kot neznošen jarem. Zato pa naj Rumunija tudi sama gleda, kako se iz zagate reši, ne pa da špekulira s krvjo našega naroda. Ta kri je na razpolago le za našo lastno svobodo in za zmago slovanstva, ne pa za pohod proti Rusiji, rešiteljici Srbije 1. 1914.

Jugoslovenci narod ni bil nikdar nehvaležen, Rumuni mu so dali najmanj vzroka, da bi se tej svoji vrlini izneveril. Besarabsko vprašanje je zato za nas rešeno!

Rumunija osamljena.

Vsa naša javnost se protivi nastopu proti Rusiji. — Rumunija bo morala vrniti Besarabijo Rusiji.

Beograd, 22. aprila. (B) Vsa javnost vedno bolj vznemirjajo vesti o bodočem eventualnem spopadu med Rusi in Rumuni, da bi mogoč izzvati velike komplikacije. Rumuni so v obupnem položaju, ker nikakor ne morejo pričakovati kakšne podpore z naše strani. Danes sta radikalni glasilci »Samouprava« in »Balkan« jasno napovedali, da o kakem sporazumu med nami in Rumuni, ki bi se nanašal na vprašanje Rusije, ne more biti niti govora. Časopisi privikrat napadajo Francijo, ki zahteva od nas, da sklenemo z Rumunijo kako konvencijo, ali pa da se tudi brez take konvencije zavezemo braniti francosko-rumunsko zvezo proti Rusiji. Rumuni se v tej nepriliki obračajo tudi na Malo antanto. Vaš dopisnik je izvedel, da je tudi Mala antanta odklonila vsako podporo Rumuniji, če bi šlo v eventualnem spopadu med Rusijo in Rumunijo za vprašanje Besarabije. Mala antanta ima samo braniti trianonsko in neullysko pogodbo in mir v srednji Evropi. To je njen cilj. Vse drugo presega meje možnosti in delovanja Male antante. V zadnjem času je Poljska začela nekaj vrtati. Rumuni in Poljaki se ne morejo sporazumeti. Rumuni so propadli povsod. Oni tudi ne

morejo sklepati nobenih konvencij take vrste z Bolgarijo, ker jim to zabranjuje jejo mirovne pogodbe. Danes je došla tudi poluradna brzojavka iz Tokia, po kateri se Japonska odreka vsakemu sodelovanju z Rumunijo proti Rusiji. Japonska mora posvetiti sedaj vso pažnjo Zedinjenim državam srednjeameriškim, ker je z njimi v sporu zaradi vprašanja priseljevanja Japoncev v Ameriko. Tako je Rumunija v vprašanju Besarabije ostala sama. Preostalo jim je zadnje sredstvo, in sicer, da izkoristijo Turke proti Rusiji. Ministrski predsednik Bratianu je izjavil novinarjem, da odide v Carigrad, toda le po privatnih poslih. Po poslednjih vestih iz Carigrada je Bratianu že dospel tja, ali njegova pot ima polit. značaj, to je, skušal bo skleniti zvezo proti Rusiji. Bratianov prihod pa ni napravil ugodnega vtisa, ker je znano prijateljsko razpoloženje angorske vlade napram sovjetom. Sicer je pa sovjetska vlada po svojem diplomatskem zastopniku najenergičnejše protestirala. Izgleda, da Bratianu ne bo ničesar dosegel. Rumunija se bo torej morala ali sama vojskovati z Rusijo, ali pa brez vojne vrniti Besarabijo, kar izgleda bolj verjetno.

Kongres za proučevanje pravnih vprašanj zrakoplovstva.

Rim, 22. aprila. (T) Danes se je slavnostno otvoril šesti mednarodni kongres za proučevanje pravnih vprašanj zrakoplovstva. Kongresa se je udeležilo 27 držav. Predseduje kongresu prof. genovski univerze Cogliolo. Na dnevnem redu so vprašanja: uredba zrakoplovstva v raznih državah, zavarovanje in mednarodno pravo vojne v zraku. Otvoritev se je udeležil tudi ministrski predsednik Mussolini, ki so ga zborovalci viharo pozdravili.

VELIKI FAŠISTOVSKI SVET.

Rim, 22. aprila. (T) Danes se je vršila prva seja velikega fašistovskega sveta pod predsedstvom ministrskega predsednika Mussolinija. Na dnevnem redu za mesec april so sledeči problemi: 1. proučitev političnega položaja, 2. organizacija in ureditev fašistovskega parlamentarnega kluba in 3. rešitev vprašanja, ali smejo izvoljeni poslanci obdržati svoja mesta v stranki in 4. nova imenovanja na vodilna mesta v stranki.

PROGLASITEV MUSSOLINIJA ZA RIMSKEGA MEŠČANA.

Rim, 21. aprila. (Z) Rimsko mesto je imenovalo ministrskega predsednika Mussolinija za svojega meščana. Ta akt se je izvršil na posebno slovesen način. Dopoldne ob pol 11. uri je prisel na Kapitol ministrski predsednik Mussolini v spremstvu barona Acerba. Sprejel ga je komisar mesta Rima v slavnostni dvorani na Kapitolu, kjer so bili zbrani zastopniki vojaških in civilnih oblasti ter odlične osebnosti mesta Rima. Mussolini je bil ganjen in je v odgovoru med drugim rekel, da sedaj lahko s ponosom reče: »Romanus sum«. Poudarjal je posebno moč nekdanjega Rima, kar je značilno za Mussolinija in za fašiste sploh, ki ob vsaki priliki radi govorijo o rimskem imperiju. Mussoliniju je bil izročen pergament v rimskem slogu; listina označuje Mussolinija kot osvoboditelja in zmagovalca.

INTERPRETACIJA IZVEDENIŠKEGA POROČILA.

Pariz, 22. aprila. (K) »Chicago Tribune« doznava, da so se začela med Nemčijo in Anglijo pogajanja v svrhu, da bi se čimprej dosegla kolikor mogoče jasna mednarodna interpretacija izvedeniškega poročila.

Pariz, 22. aprila. (Wolff.) Ameriški člani izvedeniške komisije Dawes, Young in Robinson so odpotovali danes iz Francije s parnikom »Leviathanome«.

VREMENSKO POROČILO.

Dunaj, 22. aprila. Vremenska napoved za 23. t. m.: Večinoma oblačno. Od časa do časa padavine. Padanje temperature.

ANGLIJA IN EGIPT.

Kairo, 22. aprila. (Havas.) Angleški ministrski predsednik Macdonald je baje povabil Zaglub pašo, da pride to potoletje v London, kjer bi se posvetovala o različnih angleško-egiptovskih vprašanjih.

50 LETNICA SMRTI ZGODOVINARJA TOMMASEA.

Šibenik, 22. aprila. (T) V kratkem poteče petdeset let, odkar je umrl italijanski pisatelj in zgodovinar Nicolo Tommaseo, rojen v Splitu. V Šibeniku se vrši velika slavnost ob obletnici, t. i. 4. maja.

ITALIJANSKI GEOGRAFSKI KONGRES.

Genova, 22. aprila. (T) Danes ob 11. uri se je v palači s. Giorgio otvoril deveti italijanski geografski kongres. Navzočih je bilo mnogo profesorjev, kakor tudi prosvetni minister Gentile.

UPOR V FRANCOSKI KOLONIJL.

Carigrad, 22. aprila. (Wolff.) Ob sirski meji so se spopadle francoske čete z oboroženimi vstaji. Francozi so imeli več mrtvih in ranjenih. Boj se je baje vnel zaradi tega, ker se je prebivalstvo branilo plačati davke, ki so jih naložili Francozi.

Borzna poročila.

Beograd, 22. aprila. Devize: Dunaj 0.1141—0.1145, Budimpešta 0.1150—0.1175, Bukarešta 42—42.25, Zeneva 1421—1422, London 352—353.25, Milan 358.25—358.50, New York 80.55—80.65, Pariz 511—513, Solun 153—156.50. Valute: Dolarji 75—79. Zagreb, 22. aprila. Devize: Dunaj 0.1130—0.1150, Budimpešta 0.115—0.145, Italija izplačilo 357.50—360.50, ček 356.75, 359.75, London izplačilo 351.50—354.50, ček 351—354, New York kabel 80.35—81.35, ček 80—81, Pariz 514.50—519.50, Praga 237.80—240.80, Švica 1421—1431. Valute: Dolarji 79.20—80.20, avstrijske krone 0.1131—0.1151, češkoslovaške krone 233.25—236.25, francoski franki 499.50—504.50, madžarske krone 0.085—0.1150, napoleondori 0—305, romunski lei 0—42, švicarski franki 0—1415.

Curih, 22. aprila. Beograd 7.075, New York 567, London 24.83, Pariz 36.40, Milan 25.25, Praga 16.725, Budimpešta 0.0078, Bukarešta 2.975, Solija 4.10, Dunaj 0.0080.

Dunaj, 22. aprila. Devize: Beograd 878—882, Berlin 15.85—16.15, Budimpešta 0.89—0.95, Bukarešta 364—366, London 310.300—311.300, Milan 3174—3186, New York 70.935—71.185, Pariz 4622—4638, Praga 2097—2107, Solija 508—512, Dolarji 12.535—12.585. Valute: Dolarji 847—880, dolarji 70.460—70.860, bolgarski lei 491—499, nemške marke 15.20—15.60, funti 308.500—310.100, francoski franki 4585—4615, lire 3180—3200, romunski lei 360—364, švicarski franki 12.460—12.540, češkoslovaške krone 2072—2088, madžarske krone 0.87—0.93.

Praga, 22. aprila. Beograd 44, Dunaj 4.99, Berlin 7.85, Rim 161.25, avstrijske krone 4.95, lire 159.25, Budimpešta 4.20, Pariz 229.50, London 148.425, New York 34.15, Curih 600.50.

Berlin, 22. aprila. Beograd 5.28, Dunaj 6.08, Milan 18.75, Praga 12.46, Pariz 27.53, London 18.405, New York 4.19, Curih 74.21.

Razdor med slovenskimi demokrati.

Po izstopu Svetozarja Pribečevića in nekaterih njegovih tovarišev iz demokratiškega kluba je prvi trenutek izgledalo, da bo v prečasnih krajih ostala stranka kompaktna na njegovi strani. Nadaljni dogodki so pokazali, da temu ni tako. Mnogo hrvatskih, dalmatinskih, bosanskih in tudi volovoljskih demokratiških voditeljev se je pridružio Ljubi Davidoviču in poleglo za seboj tudi del pristajalcev, katerim so se pridružili še nekatere druge soročne skupine. Najbolj kompletna je izgledala še demokratiška stranka v Sloveniji, čeprav so se v privatnih razgovorih čisto tiho odvajali navedeni. Danes je gotovo, da se pričajo tudi očitno kazati znaki secesije; vsaj v Mariboru je tako. Med pristajali prejšnje enotne demokratiške stranke se nahajajo očitni člani, ki koraka Svetozarja Pribečevića ne odobravajo ter so tudi odločili nasprotovati dr. Jerzavu in njegovega kroga, ki ga v Mariboru predstavljajo dr. Lipold in nekateri drugi doli do dr. Reismanja. Ti člani stoji na stališču Ljube Davidoviča in enotne vsedrjavne demokratiške stranke in nameravajo tudi v Sloveniji podpreti njegovo politiko s samostojnim nastopom.

Kolikor se nam je posrečilo izvedeti, so se pristajali Ljube Davidoviča v Mariboru tudi formalno že konstituirali kot nekaj pripravljali odbor, ki naj izvede ločitve duhov in ustanovitve prave Davidovičeve demokratiške stranke za mariborsko oblast. Ta pripravljala organizacija tudi že posluje in bo tudi javnostno izjavila veliko senzacijo, do nje imenitno tistih oseb, ki stoji na čelu novemu gibanju. Za dobre poznavalce razmer v demokratiški stranki v Mariboru, ta secesija ni nič čudnega. Dve izrazito ločeni strukturi sta obstojali pravzaprav že davno poprej, samo da je popolna ločitev in razločitev dozorovala bolj počasi. Danes je dozorela. Kako je prišla do ločevanja in kdo za je zaključilo, o tem se ne moremo govoriti, čeprav bi se dalo povedati marsikaj zanimivega, kar bi jasno dokazalo, da krivda ne pada na tiste, ki so danes organizirajo v novi skupini. Zanimiv pojav pri tem pa je dalje tudi to, da se pridružujejo novi demokratiški skupini tudi tisti, ki so doslej niso aktivno udeleževali v politiki in sploh nikdar niso veljali za pristajale demokratiške stranke. Dogaja se torej tudi in isto kakor na Hrvaškem, kjer so stopili na Davidovičev stran pristajali

Slovanski svet.

— Jugoslovanski izletniki na Češko-slovaškem. Zadnji čas je obiskalo čsl. republiko več dijaških ekskurzij iz Jugoslavije, ki so s pridom dobili vpogled v visoko razvito gospodarsko življenje čsl. države. Za časa pranskega veseleja so bili v Pragi hrošč, dijaški iz Brna in trgovska akademija iz Splita. Pred dvema tednoma je obiskala Brno, Prago, Plzeň in Č. Budějovice dvojset trgovskih akademikov iz Virovitice na Hrvaškem in takoj za njo trgovska akademija iz Zemuna. Ta čas so v Pragi obrtna šola iz Sarajeva, trgovska akademija iz Oseka in 65 dijakov in 15 profesorjev beograjske trgovske akademije. Za pozneje je prijavljen tudi nekaj ekskurzij ljubljanskih šol v Prago.

— Zveza slovenske zemljedeljske mladine. Organizacija »Zveza slovenske zemljedeljske mladine« ugodno napreduje. Na četrti seji pripravljalega odbora so se ugovorile določbe o organizaciji Zveze, ki bodo: predsednik, predsedništvo, glavni odbor in komitete, njihove pravice in dolžnosti. Kongres bo volil predsednika, predsedništvo, častnega tajnika in bo potrdil odbor, čigar člani bodo designirani člani Zveze. Od plenarnega kongresa izvoljeno predsedništvo bo sestavljeno iz zastopnikov, voljenih po eden za vsako v Zvezi zastopano državo. V

Iz pariške kronike.

Pariz, sredi aprila.

Te dni se je vršil pred sodiščem zanimiv proces zakonske ločitve. Tožiteljica je bila gospa Rechad Halim Bey, obtoženec pa bivši minister v vladi Enver paše, Halim Bey. Gospa je navedla v tožbi zelo merodajne razloge, ki jih ni ni mogoče ponoviti, ker so preveč intimnega značaja. Zahtevala je samo doživljensko rento v mesečnem iznosu 5000 frankov. Halim Bey je sprožil kompetenčno vprašanje, češ da se je poročil v Carigradu in da njegova poroka ne more imeti nič skupnega s podobnimi pravnimi posledicami v zapadnih državah. Izjavil je, da je njegova poroka sklenjena na verski podlagi in da jo more razrešiti samo imam. Njegova žena je sicer res Francozinja, toda po poroki 2 njim je postala tudi po francoskih postavah Turkinja. Končno je še izjavil, da sta oba politična begunca in da pluno stalno bivašče ni v Parizu, temveč v Carigradu.

Prosveta.

RAZSTAVA »KLUBA MLADIN« V MARIBORU.

Končno so se naši »mladi« razmahali zopet preko ljubljanskih mej in priredili istočasno dve razstavi, eno v Hodoninu na Češko-slovaškem skupaj s ostalimi in drugo v Mariboru. To pomenja mnogo; osobito če pomislimo, da je eden prvih njihovih članov, Pilon, zaposlen ravno sedaj z razstavami v Italiji in da ima tudi drugi, Spazzapan, večino svojih del na goriški razstavi. Vsek klub bi si tega ne mogel dovoliti. Ravno radi tega se pa tudi običaj, da naša mariborska razstava ne nudi v celoti kvalitativno tega, kar smo pričakovali, čeprav je kvantitativno obsejna; morda celo preveč, ker bi ta ali ona slabša stvar tudi lahko brez škode izostala. Razen tega pa pogrešamo med razstavljalci tudi precej imen, ki bi jih radi videli v katalogu. V prvi vrsti pogrskamo Pilona, dalje brata Vidmarja, katerih eden je sivočasno že razstavil v prvi in drugi razstavi »Gronarjev« in nas zanima, kakšen je njegov današnji razvojni stadij. Tudi Mariborana Stiplovič, ki bi si želeli med to umetniško družino; posebej z gručane strani.

Večina razstavljenih del je že znana, vsaj onim Mariborčanom, ki se zanimajo tudi za ljubljanske umetniške razstave, za druge je pa seveda vse to vso novost. Ker so radi tega govorili o njej več ali manj že ljubljanski kritiki, ne kaže razpravljati tu še enkrat na dolgo in široko in strogo kritično. Posebej o bratu Kralju, ki sta na razstavi zastopana najštevilnejše, v Mariboru sploh ni mogoče kritično razpravljati. Razstavila sta dela različnih datumov,

srednje linije, Tomljenovičevci, Starčevićanci in nekateri drugi.

Zelo zanimiva je obenem tudi usoda dr. Kukovca kot bivše vodilne demokratiške osebe. Kdor ga pozna, ve, da je dr. Kukovec postajal, morda največji postojak med slovenskimi demokrati. Da se je njegova oseba spravljala včasih v zvezo s stvarmi, ki so se v javnosti kritizirale ter bile povod napadov v raznih nasprotnih listih, navedeno ni bila njegova krivda, ampak krivda družbe, ki ga je obkrožala in tudi — izgrajevala. Danes ga je ta njegova bivša družba izločila in to samo zato, ker je bil na poti osebni ambicioznosti in strankarski špekulaciji gotovih drugih demokratiških gospodov. Za Veliko noč je sedaj uredništvo »Taborca« med drugimi zaposlilo tudi njega, da napiše kaj za list in napisal je res članek »Moje misli o velikonočni krizi«, ki je vsekoli zelo zanimiv in jasno dokazuje, kako globoko se je že poglubil prepred med njim in »samostojni demokrati«. Dr. Kukovec pravi, da želi razpravljati o krizi samo akademsko »ne da bi hotel uganiti, kakšen boe izid, kar je zanj podrejene važnosti«. »Moji odgovor na odprto vprašanje«, pravi dalje, »more biti izraz le močnega osebnega naziranja. Moji nazori o življenju in svetu so prenesli, da bi vzel politiko kot nekaj drugega nego kot nerabno dolžnost državljanov.« V nadaljnjih izjavah pravi, da smatra sedanjo krizo kot dober in koristen pojav, da zasluži opozicija priznanje za opustitev stare taktike in uvedbo borbe na legalni parlamentarni podlagi in da ni res, da si narod želi volitev. O volitvah sploh pravi: »Res, da bi bile mučne za one, ki so zmagnali in niso pokazali uspehov, vendar je narod hvaležen, če ima nekaj časa mir pred škripanjem.« Svoj članek pa zaključuje: »Vsekoli je doba zadnjih tednov v duševnem življenju našega naroda zelo pomembna in le iz tega stališča konfektura za politično moč, jo vsi trezni patrijoti tudi presojaajo. Po mojem mnenju predstavlja znaten korak naprej v konsolidaciji naroda in države.«

Slovenski demokrati gleda torej tudi narazen in tudi v Sloveniji more dobiti v kratkem dve demokratiški stranki, Pribečevićev in Davidovičev. Usoda slovenskih demokratov je pač taka, da se vedno bolj in bolj drobe in se bodo končno popolnoma izmrli. Drugače tudi pričakovati ni bilo.

glavni odbor bo poslal vsako organizacijo po enega delegata; organizacije z več kot 20.000 člani enega več in z nad 100.000 člani zopet enega več. Načrt statuta bo predložen na konferenci ustanoviteljev Zveze 15. maja l. l. v Pragi, ki bo tudi razglasila skilicane kongresa.

— Pred 13. kongresom ruske komunistične stranke. Priprave za 13. komunistični kongres v Moskvi so v polnem teku. Te dni se prične pokrajinske konference, na katerih bo razpravljalo o težah, ki jih je v posameznosti izdelal strankin osrednji odbor in ki jih bo predložil kongresu v odobrenje. Do sedaj so prejele komunistične organizacije Kalininoovo tezo o strankinem delovanju po vseh in Molotovo tezo o notranji strankini organizaciji. Kongres bo predložil tudi predlog, naj se spremeni oficijelni naziv »Ruske komunistične stranke« v »Komunistično stranko boljševikov sovjetsko-slatistične zveze republik«. S tem bo izginila beseda »ruski« tudi iz naziva ruske komunistične stranke.

— Dom ilindenske organizacije v Sofiji. V ponedeljek dopoldne je imela ilindenska organizacija v kavarni Atlantik zborovanje, na katerem se je sklenilo zgraditi velik dom ilindenske organizacije v Sofiji.

Sodišče je utemeljilo svojo razsodbo s sledečimi zanimivimi razlogi: Ako je trditelj Halim Bey o njegovi zgolj verski poroki resnična, potem je francosko sodišče sploh ne priznava. Njegova žena živi z njim le v konkubinatu in more vložiti tožbo v varstvo svojih opravičenih interesov. Ako pa odpade ta kontroverza, sledi tole: Halim Bey zatrjuje, da je njegovo bivašče v Carigradu. Turško sodišče pa je po razlogu angorske glade obsojilo Halima kot sodelavca Enver paše na smrt. Kakor hitro se vrne Halim Bey v Carigrad, je razsodba izvršljiva. Zato ne more resno trditi, da je stalno bivašče v Carigradu, kvečjemu more imeti na enem tamošnjih pokopališč svoj poslednje bivašče. Vsi del razmer se mora smatrati Pariz kot postavno bivašče obeh zakoncev in francosko sodišče kot pristojno za ločitveni proces. Sodišče je pri razsodbi računalo z materijalnimi težavami bivšega ministra, in ga obsojilo na samo 1200 frankov mesečne rente njegovi ločeni ženi.

ki imajo menda namen pokazati razvojne dobe, dela literarne vsebine in poznejša dela, ki prehajajo že bolj na slikarsko stran. »Portret umetniške žene« Frana Kralja iz leta 1921, dokazuje jasno boj med realizmom in lastnim izrazom. Njegova »Adam in Eva« sta miselno podana stvar, kjer so oblike podrejene značaju, torej niso izraz realne, ampak idejne oblike. Glavno težnjo je barva. Tudi kompozicija deluje v miselnem povdaru, kar izraža diagonalna, ki deli vzvišenost od greha. Vendar pa v tem delu ni izražena njegova prava umetniška moč in stoji višje v »Skušnjava sv. Antona«. Slika »Adam in Eva« je povsem trda, med tem ko vsebuje »Skušnjava sv. Antona« barvne akorde in dinamiko v harmonični združitvi, kar daje misli pravilni potek gibanja. V istem razmerju so dalje »Smrt gentlja«, »Pekoča vest«, »Starci« in »Pošastne sanje«, sama literarna vsebina.

Slika Toneta Kralja prihaja že iz literarne vsebine na dinamično snov; posluša se pa seveda pri tem dvodimenzionalnosti, kakor njegov brat. Najznačilnejši je tu »Sejalec«. V slikah »Odihi«, »Klasje« in »Kalvarija« prihaja že do izražanja misli v dekorativnem smislu. »Kalvarija« je eno najboljših del bratov Kraljev in sploh cele razstave. Delo združuje v svoji monumentalni linearno dinamiko in pravega razmerja z barvami. Pretrganost forme je pač samo sinteza. Pri primerjalnem opazovanju z drugimi, deluje najbolj resno in priklepala gledalca z svo jakostjo k sebi. — Franc Zupan je pokrajinar in sprejema sujet deloma dekorativno, deloma impresionistično, edino v »Hišah« in »Dolenjskem motivu« prihaja do ekspresionističnega izražanja; posebej v prvi. Njegova glavna napaka pa

Pred nemškimi volitvami.

Volilno gibanje v Nemčiji postaja z vsakim dnem živahnije. Sprejem izvedeniškega poročila od strani berlinske vlade je povzročil živahnejšo agitacijo nemških nacionalcev. Bivši državni podkanceler Helfferich je objavil v nekaterih pangermanističnih listih članek, v katerem ostro napada izvedeniško poročilo in dokazuje, da so predložili izvedeniške za Nemčijo nesprejemljivi. Gmota bremena znatno presega nemško politično sposobnost, kar dokazuje tudi svoja črna ugotovitve ameriškega Instituta of economy, ki čeni plačilno sposobnost poveljne Nemčije na 400 milijonov zlatih mark.

Nesprejemljiva za Nemčijo je tudi kontrola nad nemškim gospodarstvom. Železniska uprava bi bila predana diskretnosti antante in železniska služba bi se spremenila v mednarodno režijo. Nesprejemljiva, deloma tudi nemogoča so tudi razna druga določila izvedeniškega poročila.

Kar se tiče politične strani, nastopa Helfferich z vso strogotostjo proti molku poročila glede zasedbe Poruhra, ki daje Francozom svobodo akcije. Končno pravi Helfferich, da znači sprejem izvedeniškega poročila druzi Versailles.

Helfferichov članek dokazuje, da je zavzel pozno demagoško, ki mu gre zaenkrat predvsem za to, da zbere nacionalistična lista čim več članov. Peča na se ne s posledicami, ki bi jih čutil nemški narod, ako bi prišla v zbornico Helfferichovo orijentirana večina.

Drugače pa gledajo na položaj nemške države odgovorni državniki, ki imajo težko nalogo, da opominjajo na predvečer volitev v splošnem nacionalističnem valu, ki zavre vedno širše dimenzije, k treznosti. Tako je napisal v »Berliner Tageblatt« državni kancelar Marx za veliko noč uvodnik, v katerem dokazuje, da je vstajenje nemškega naroda možno samo, ako ohrani duševno ravnotežje v teh težkih časih. Po njegovem mnenju znači izvedeniško poročilo velik napredek, ker je to dokument, ki mu nihče ne more odrekati stremiljenja po objektivni presoji nemške plačilne zmoglosti. Človeštvo doživlja prvič po volni, da govori razum. Ravno radi tega ga je odobrila tudi državna vlada, ker je pripravljena doprinesiti žrtve za nemško svobodo. Nemški narod je že mnogo žrtvoval, prava rešitev težkih problemov pa je mogoča samo, ako prevzamemo Nemci žrtve prostovoljno. Samo enakopravnost nemškega naroda lahko jamči za točno izpolnitev prevzetih obveznosti.

Ako spozna nemški narod, da ne pomenijo bremena, ki bi jih moral prevzeti po mnenju strokovnjakov, suženjstva, se bo hitro odločil k temu, ker potem ve, zakaj dela in se žrtvuje. Tedaj pa bo nastopil tudi proti sovražnikom v lastni sredi, ki skušajo s razgretjem nacionalnih strasti doseči odpor proti izvedeniškemu poročilu in uničenje verzajske pogodbe. Gorje — tako končuje Marx

— podžigalcem, ki vodijo nemški narod s frazami in glasnim kričanjem v zmoto in s svojo zločinsko lahkomišljenostjo v še večjo nesrečo. Ti ljudje morajo dobiti svoj odgovor dne 4. maja.

V istem zmislu, vendar na podlagi konkretnih podatkov, se je obrnil proti Helfferichovi agitaciji tudi zunanji minister Stresemann. V listu »Zeitung« je objavil članek, v katerem dokazuje, da je bila tudi Cunova vlada pripravljena k žrtvam in vendar je bil tedaj baš Helfferich fanatičen zagovornik zakuma nemških železnic in obrbenitve nemške industrije, danes pa izrablja položaj Nemčije v svojo volilno agitacijo in sicer baš v času, ko se opazajo na obzorju prvi žarki rešitve iz desetletnega trpljenja.

»Vorwärts« je mnenja, da bi bila nacionalistična vlada, ki bi se uprila izvedeniškemu poročilu največja nesreča za Nemčijo. Proti Nemčiji bi zaveli z vseh strani sveta ostri vetrovi, kajti človeštvo je danes uverjeno, da tvori izvedeniško poročilo stvarno podlago za zhojbanje političnih in gospodarskih razmer. Da ne bi do tega prišlo, poziva list volilce na glasujejo za socialistično stranko.

Mednarodna združena zveza na poziva svoje pristaje k razpustitvi 1. maja. V pozivu so navedene kot glavne zahteve boji proti volji in militarizmu in borba za mir, ki omogoča sodelovanje narodov.

Porenske poljedelske zveze pa so izdale na nemški narod proglas, v katerem pravijo, da zahtevajo zmanjšanje politične razmere v zasedenem ozemlju, da se Porenje izpušči iz strankarske borbe in ki poziva Nemce k slogi.

Vendar ni možno predvideti, dali zaležejo vse te trezne besede v vse uničujočem nacionalističnem valu, ki se širi v vseh nemških pokrajinah. Lloyd George je imel morda prav, ko je nedavno napisal, da je prepozno, da bi se mogel ta val ustaviti. Važno tudi ni, koliko bo nemško-nacionalnem škodila nemška stranka, ki ne smatra nemško-nacionalne za enakovrstne klub temu, da je prevzela v svoj program ljudske cilje. »Ljudskarije« smatrajo nemške nacionalce za pospeševalce »judovskega parlamentarizma« in tega očitka se nemško-nacionalci niso mogli ubraniti kljub temu, da so vrgli iz svoje srede vse Jude. Tudi »Völkische« so nasprotniki izpolnitvene politike, rešitev Nemčije pa ne vidijo v Helfferichu in Hergtu, marveč v Ludendorffu, Hitlerju in Graefu. Razlike skoraj ni. Končno naj še omenimo »žalostno« usodo Kahra, ki nam je znan iz Hitlerjevega procesa. Nemško-nacionalci sedaj odločno odklanjajo, da bi ga zdaj podpirali, ne morejo pa tega utajiti, ko imajo nasprotniki v rokah preveč dokazov. Kahr v vrstah nemško-nacionalcev pa ni baš posebna pridobitev.

Politične vesti.

— Radičevi disidenti ustanavljajo svoj list. Iz Zagreba poročajo, da so nezadovoljni z Radičevl stranki sklenili izdati svoj list, ki prične izhajati že te dni. V listu bodo nezadovoljni kritizirali celokupno politiko Hrvatske republikanske seljaške stranke in njene voditelje. Voditelji nezadovoljnežev očitajo predstavnikom HRSS, da so napravili mnogo neukorečnosti, zlasti da so slabo upravljali z denarjem, ki so ga zbrali za Seljački dom. Posamezniki so se s tem denarjem celo obogatili. Nezadovoljniže obožujejo predvsem Radičevega nečaka, Pavla Radiča, da je na račun stranke kupil hišo in zemljo ter dr. Predavca, ki je na račun stranke kupil veliko posestvo.

— Metamorfoze. Krsta Civiarić opisuje v svojem dnevniku skrajni konservativem bivših srbskih liberalcev in naprednjakov, današnjih demokratov, in pravi: Dr. Voja Veljković, ki je bil kraljev tajnik za časa dr. Vladana, ki je žigoval v skupščini radikale kot »reakcionar« in tako jih imenoje tudi g. Pavle Marinković, sin pok. Dimitrija Marinkovića, znanega naprednjakega notranjega ministra, katerega so radikali svoječasno imeli za »skrajnega reakcionarja«! Jaz sem se l. 1911 v »Novem Vremenu« ugotovil, da so naši radikali in naši konservativci zamenjali svoje vloge: radikali so postali konservativni, konservativci pa so postali svobodomiselnini! Po volni se je ta zamenja pokazala še jasneje, te dni pa je popolnoma očitvidna: radikali so postali popolnoma konservativni, bivši konservativci pa so šli v svojem svobodomiselnstvu še dalje nego so šli nekoč radikali O. g. Veljković se govori, da je celo republikanec, g. Voja Marinkoviću pa ne zadostuje samourpave, ki jih je imela predvojna Srbija, ter zahteva večje svobode, zahteva širšo demokracijo nego je bila ona, zajamčena z ustavo l. 1888! Te spremembe pa so popolnoma naravne: oni, ki imajo oblast in če tudi so še tako svobodomiselnini po svoji prošlosti, postanejo s časom konservativni; oni, ki so v

— Odprava papeških plemenitašev v Italiji. Mussolini je izdal naredbu, po kateri se bodo morale dve tretjini italijanske aristokracije usadovoljiti z navednim rodbinskim imenom. Vsa papeška plemstva izza leta 1870 so odpravljena. Za pregreške proti tej odredbi so določene visoke globe.

— Osrednja belgijska trdnjava. »Vossische Zeitung« poroča iz Haaga: Na mesto Antwerpena se za osrednjo trdnjavo Belgije zgradi Seebrügge. Pristanišče se napravi tako, da se prihodnja morská fronta v slučaju francoske mobilizacije raztegne od Rokavskega kanala do nizozemske obale. Mošvo belgijskih vojnihi ladji bodo izobraževali francoski instruktorji.

Kino „Ljubljanski dvor“.

Sreda 23., četrtek 24. aprila:

Veliki film svetovne češke tvrdke „Moldaviafilm“ Praga:

ČLOVEK BREZ SRCA

Družabna drama po romanu Ernsta Kleina v 6 dejanjih.

V glavni vlogi LOTTE NEUMANN

Veličastna inscenacija!

Predstave ob 3., 1/2 5., 1/2 8. in 9. uri

Šah.

(Urejanje podpredsednik »Ljublj. šah. kluba« M. Kragelj.)

Šahovski turnir za prvenstvo Ljubljane. Ljubljanski šahovski klub je na svoji zadnji odborovi seji sklenil razpisati šahovski turnir za prvenstvo Ljubljane. Pravice udeležbe na tem turniru ima vsak član kateregakoli ljubljanskega šahovskega kluba ali odseka, ki je bil po svojem klubu ali odseku kvalificiran kot za navedeni turnir v postev prihajajoči igralec. Udeležiti pa se sme razven tega turnirja tudi vsak šahist, ki sicer ni včlanjen v nobenem šahovskem klubu (odseku), a se ga po šahovskih vsehkih predlaga kot za ta turnir usposobljeneja.

Turnir prične v ponedeljek, dne 5. maja, v lokalu »Lj. šah. kluba«. Ura se še pravčasno objavi potom časopisja. Prijavnine in kavcije ni, pričakuje pa se stroga discipliniranost glede igralnega reda in točnosti igralnega nastopa od strani udeležencev. Za rediteja turnirja je bil določen g. Ljudmil Furlani, prvak »Ljublj. šah. kluba«, kot nadziretel pa strokovnjak — naš mojster dr. Milan Vidmar, ki se eventualno sam aktivno udeležiti turnirja, a bi proti vsakemu posameznemu igralcu igral s stolpom naprej.

Poleg laskavega naslova »šahovski prvak Ljubljane za l. 1924« za najboljšega igralca je razpisanih za zmogovalno skupno pet nagrad v denarnem znesku: 200, 150, 120, 100 ter 80 din iz blagajne »Ljubljanskega šahovskega kluba«.

Doslej so se prijavili sledeči igralci: 1. Ljudmil Furlani, 2. Aleksij Jerošov, 3. Vidmar Josip, 4. Vidmar Ciril, 5. Rud. Mrzljak (prvak akad. šah. odseka »Jadrana«), 6. N. Plevelj (prvak »Šiš. šah. kl.«), Mirko Kragelj ter dr. Milan Vidmar (s stolpom naprej).

Vsi ostali, ki se nameravajo udeležiti turnirja, naj se zglaš v svrilo eventualnih informacij dnevno med 5. in 6. uro v kavarni »Evropa« pri podpredsedniku ali tajniku »Lj. šah. kluba«, ki sprejemata tudi prijave. Prijavni rok do 1. maja.

Turnirski igralni dnevi (večeri) so se dobili trikrat tedensko: v ponedeljek, sredo in petek.

Definitivno doiočitev igralnih ur, kakor tudi eventualno izpremembo igralnih dni, si pridržuje z ozirom na eventualne tehtne utemeljene predloge prizadetih udeležencev, sporazumno z njimi, turnirsko vodstvo.

Licova strelci. Tako je naslov znan Prešernovi baladi, ki jo je prevedel iz zbirke nemškega poeta Körnerja. Dosedaj se skoraj nicaar ni vedelo o delih Črne legije Lituzova, one čete, ki se je l. 1813 borila proti Napoleonu. V »Revue des Questions historiques« je g. Edward Gachot napisal na podlagi nemških arhivov studijo o teh dobroljcih. Bili so sami roparji, ubegli ujetniki, morilci in požigalci. Njih ropanje in atentate so seveda smatrali v Berlinu za »sveto vojno«. Stara nemška mentaliteta, ki nam je le predboro, znana iz svetovne vojne.

Proslava Byronove stoletnice v Angliji in na Grskem. Stoletnico Byronovega rojstva so slovesno praznovali v Harrowu, kjer je Byron obiskoval šolo. V cerkvi v Hucknallu, kjer je pokopan pesnik, se je vršila slovesna žadna služba božja. Zlasti slovesno so praznovali stoletnico Byronove smrti v Missoungli na Grskem. Mesto je bilo okrašeno z venci in angleškimi zastavami. Proslave se je udeležilo tudi večje število angleških vojnihi ladji. Stotine dekcev in dekile v narodnih nošah so tvorile slikovite skupine okoli Byronovega spomenika, na katerega je bilo položajih mnogo vencev. Ministrski predsednik Papanastasiu je imel govor, v katerem se je spomnil na hvaležnostjo pesnika, ki je s svojo smrtjo zasigural grško svobodo. Vodja angleške delegacije je končal svoj govor z izrazi simpatije do Grške. Proslave se je udeležil tudi neki Byronov potomec.

Naročajte NARODNI DNEVNIK

Plaikat za razstavo, lesorez, ki je zelo posrečen, je izdelal Frano Stiplovič, istakto naslovno stran kataloga.

Stviracna.

Dnevne vesti.

Ljubljana, 22. aprila.

2000 letna kultura!

O človeku, ki je dolgo vrsto let služboval med narodom, ki se je trudil brez najmanjšega samoljublja na vseh področjih, ki je skrbel za vzgojo, blaginjo rojčih, ki je bil učitelj, organist, vodja in ustanovitelj čitalnic, pevskih društev in je, čeprav tukajšnji državljani, do skrajne možne mere ostal na svojem službenem mestu, piše tržaški list Popolo di Trieste z dne 10. t. m. sledeče:

»Pozno?

V blatu svojati in v gnolbi ostankov svežih političnih razmreženj v Podkraju na Vipavskem, je neko klavirno, odurno, gnusno človeče živelo pljuvače in preklinjače kruh vlade, ki ni bila njegova.

Seveda... Smrdel je po »slovešcheriji« od onstran mejne črte; in vendar je našel način, da je kradel Kristuš čas in italijanski vladni plačo, ko je poučeval otroke v sovrastvu do »tlačiteljev« in je bil mazač in občinskemu uradu one objubilne dežele, ki se imenuje Podkraj. Govorim o Hermannu Kuretu, če me kdo še ne razume. O človeku, ki je poučeval slovenščino, ategnil v razredu nesramno nagovarjači svoje majhne učence, »naj se ne uče italijanščine«, ki je hujškal slovenske Ormance proti župniku Alfonzu Zavrlu, ki čustuje italijansko, in ki je proti njemu brez moči naperil svojo pohotnost v listih onstran meje, kakor v »Slovenskem Narodu«, itd.

Po mnenju tega spolzkega in ostudnega črvice je župnik don Alfonz Zavrl kriv izdajstva v škodo domovine SHS, ker »maže svojo tuniko z uniformo finančarjev in karabinerjev, ki se z njimi družijo.«

Ce moremo sklepati iz posledic, je imela objava fašija iz Vipave moč, da je ta bebasti pojav zbežal.

On je v resnici pod pritiskom močnega strahu prekorajčil minule dni mejo in se zatekel v očetovski blog SHS.

Toda, če bi se vrnil? ... Zakaj se oblasti ne požurijo, da bi izdale izgonno povelje iz kraljevine? Zakaj se usoda moža koj ne raztegne tudi na njegovo, njega vredno sorodno?

Pokažemo ga za zdaj vsem fašistom Julijske krajine s posebnim ozirom na one v Vipavi, da se omenjeni gospod, če bi kdaj prišel na naše ozemlje, poždravi in sprejme z vsemi častmi njegovega stanu in njegove vrste.

Kaj porečejo naše oblasti na tako blatenje svojega državljanja? In ali ne bodo te oblasti vsaj poskrbele, da dobi omenjeni gospod zadostno v lastni domovini in dobi mesto, ki mu gre? Ali pa bo hodil prosjačit od Poncija do Pilata, kakor je to pri nas v navadi, preden bo dobil zasluženi kos kruha? Italijani bi takega svojega trpina vkovali v zvezde!

— Iz češkoslovaškega konzulata. Češkoslovaški vicekonzul v Ljubljani dr. E. Zahorsky je prenesen v ministrstvo zunanjih del v Prago, kamor odide prve dni meseca maja. Za njegovega naslednika je imenovan g. Steber.

— Osmrtnica Stojana Protiča. V tork se je obhajal na novem pokopališču spomin polletnice smrti bivšega ministrskega predsednika Stojana Protiča. Cerkevni obredi so se izvršili v kapelici novega pokopališča. Slovesnosti je prisostvovalo množično občinstvo. Zastopano je bilo predsedništvo vlade in dvor. Daje so bili tam zastopniki vojske, vseh ugodnejših korporacij in ustanov, politiki, državni dostojanstveniki, razen tega številno meščanstvo in prijatelji pokojnega Protiča.

— Činovniški Savez in uradniške doklade. Glavni činovniški Savez je izročil v tork ministru za finance in predsedniku vlade resolucijo, ki jo je sprejel na pondeljavi seji Saveza glede na objavljeno nredo o draginskih dokladah. Resolucija glori: »Uprava glavnega činovniškega Saveza je na seji ob 21. aprila razpravljala o novi odločbi ministrskega sveta, s katero so se določile nove draginske doklade za državne uradnike in službenice. Ugotovilo se je, da se s to odločbo ni zadovoljilo legitimnih interesov državnih službenic, ki jim po večini tudi za naprej ni zagotovljen eksistencijski minimum. Gospodarski položaj največjega števila državnih službenic, t. j. nižjih službenic, ki je bil tudi dosedaj natežavnejši, je ostal skoraj neizpremenjen. Velikemu delu službenstva pa se bo položaj z razvratstvom po uradniškem zakonu še poslabšal. Uprava Saveza podpira proti socialni značaj odločbe ministrskega sveta in smatra, da se z odločbo niso izpolnili obeti, ki jih je dal finančni minister dne 19. marca t. l. pooblaščenim zastopnikom državnih službenic. Odločba ministrskega sveta o uradniških draginskih dokladah tudi ne predvideva nobenega zboljšanja v smotnem položaju upokojencev in upokojenk. Ostala je v odločbi tudi stara določba o skrajšanju draginskih dokladov državnih službenic, ki so poročene. Sploh so se draginske doklade določile po lestvici, ki prav nič ne ustreza resničnemu gospodarskemu položaju državnih službenic in prejemkom, ki so določeni z novim uradniškim zakonikom. Zastopniki državnih službenic vidijo v tem aktu kraljevske vlade dokaz, da vlada še ne razume prav stvarnega položaja državnih službenic. Zato energično proti temu protestirajo in si pridržijo proste roke za nadaljnje korake, ki jih bo položaj v bodoče zahteval.« Činovniški Savez je dalje sklenil, da pozove za jutri ali poju-

trišnjem vsa uradniška združenja na sejo, na kateri naj bi se napravili sklepi za nadaljnje uspešne ukrepe, ki bi naj jih podvela uprava Saveza v zaščito uslužbenških pravic.

— O razstavi planinskih slik v Beogradu se nam še poroča: Razstava se nahaja v drugi beograjski moški gimnaziji. Otvoritev razstave se je pričela s slovesno pesmijo »Na planine«, na kar je prof. Župov, častni predsednik Srbskega planinskega društva govoril o pomenu planinstva. Po predavanju je zbor planincev- pevcev zapel hravčovo »Savsko«. Otvoritev se je udeležilo tudi Slovensko planinsko društvo po svojem delegatu g. Badiuri. Tudi Hrvatsko planinsko društvo je poslalo svojega delegata. Razstava planinskih slik je prva te vrste v Beogradu. Slovenski amaterji fotografirali so zastopani zelo častno; razstavili so okoli 400 večinoma povečanih fotografij. Po vrednosti slovenske slike prekašajo vse druge, kar pa ni čuda, ker so razstavili svoje slike najboljši slovenski amaterji kot profesor Jonko Ravnik, Pavel Kunaver, dr. Stanko Tominec in Janko Sklep. Poleg tega je razstavil Valentin Hodnik več zelo lepih oljnatih in akvarelnih planinskih slik. Rudolf Badiura je razstavil nekaj svojih kartografskih in statističnih del. Zelja slovenskega planinskega društva je bila, da se razstavi tudi planinska oprema. Tozadevni apel S. P. D. na slovenske proizvajalce planinskih potrebščin je pa ostal iz nerazumljivih vzrokov brezuspešen. Planinska razstava v Beogradu bo otvorjena do 27. apr. — Petje državnih himen v cerkvi. Ministrstvo ver je prepovedalo petje državnih himen v cerkvi. Prepoved je bila izdana predvsem zato, ker se posebno katoliški duhovniki niso mogli sporazumeti, kako in v kakšnem razporedu se naj poje državna himna o priliki raznih cerkvenih obredov.

— Proslava petletnice osvobodjenja Prekmurja. Prekmurški dobrovoljci so imeli te dni svoj semestralni sestanek, na katerem so sklenili prirediti na dan 12. avg. t. l. ob priliki petletnice osvobodjenja Prekmurja, veliko proslavo.

— Razmah slovenskega društvenega življenja v St. Lovrencu na Pohorju. St. Lovrenc na Pohorju je bil nekoč hudo nemščurka trdnjava in se tudi danes v svobodi vrši narodno prebujanje pri pr. počasi. Vendar gre tudi v tem oziru znatno na bolje. Nedavno se je tam ustanovil prvi slovenski pevski krožek, ki je priredil v pondeljek 21. t. m. svoj prvi koncert v postilni g. Kodra. Koncert je vspel prav dobro in pokazal, da krožek pridno deluje in ima tudi nar. res dobrih pevcev. Koncerta so se udeležili tudi nekateri gosti od zunaj.

— Ustavljena likvidacija oddelka ministrstva trgovine. Iz Beograda poročajo, da je rok za likvidacijo oddelkov ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani, Zagrebu, Sarajevu in Splitu podaljšan za nedoločen čas. Vsi oddelki bodo zato odslej opet uradovali tako, kot so pred razglasom o likvidaciji.

— Sneg v Sarajevu. V pondeljek so začele vse reke precej naglo padati, tako da je odstranjena vsaka nevarnost za nadaljnje poplave. Nastopilo je mrzlo vreme in je davi začel v Sarajevu padati sneg.

Ljubljana.

— Jugoslovenkam. V sredo, 23. t. m. ob 5. uri pop. se vrši v damski sobi kavarne Emona posvetovanje šestanek glede pomoči ljublj. ženski bolnišnici. Jugoslovenke, vse, ki ste dobre srca, pridite!

— Osebnost. Gospod minister n. r. Niko Zupančič se je vrnil iz Beograda.

— Na ženski rešilni gimnaziji (liceju) v Ljubljani in na vseh s tem zavodom združenih oddelkih se prične pouk šole v petek, dne 25. t. m. ob 8. uri zjutraj.

— Izredno zanimiv koncert v Ljubljani. V tork, dne 29. aprila se vrši v Ljubljani v Unionski dvorani koncert francoskega kvinteta na piñali. V kvintetu so zastopani sledeči instrumenti: fava, oboa, klarinet, fagot, rog, spremlja jih pa klavir. Danes javljamo ta zanimiv koncert, natančnejši program objavimo v jutrišnji številki. Koncert priredi naša Glasbena Matica s sodelovanjem Francoskega instituta v Ljubljani.

— Krožek magistratnih uradnikov danje mesto venca na krsto blagopokojnega ravnatelja mestne klavnice v p. g. Pavla Skaleta znesek 150 d. za družstvo slepih.

— Mestna blaginjava zaradi selitve v nova uradna prostora v Kresli do sobote, t. j. 26. t. m. za stranke ne uraduje.

— Umrljost v Ljubljani: Dne 18. aprila: Pavla Cerar, kočarjeva hči, 12 let. — Marija Jospin, rudarjeva žena, 50 let. — Dne 19. aprila: Fran Raush, major v p., 55 let. — Marija Turk, zasebnica, 77 let. — Marija Jeral, delavčeva hči, 3 mesece. — Dne 20. aprila: Antonija Osepek, ključavničarjeva hči, 1 leto. — Marija Franko, zasebnica, 79 let. — Angela Jančar, kretnikova hči, 23 let. — Ljudmila Milic, hišna posestnica, 80 let. — Dne 21. aprila: Pavel Skale, umirovljen ravnatelj mestne klavnice, 68 let. — Ana Zalec, strojnikova žena, 63 let. — Jospina Stropnik, žena postojnega odpravnika, 23 let. — Ivan Kamnikar, tesarski delovodja, 62 let. — Anton Gradšar, mestni ubohec, 71 let. — Dne 22. aprila: S. Anžija Franciška Verdelj, uslužbenka, 26 let.

— Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane v času od 13. do 19. aprila izkazuje tole statistiko: Umrljost 26 oseb, 18 moškega in 8 ženskega spola. Med tem časom se je rodilo 21 otrok, in sicer 13 moškega (1 mrtvorojenec) in 8 ženskega spola.

— Policijske ovadbe. Včeraj je bilo prijavljenih 7 slučajev kaljenja nočnega mra. 1 tatvina, 6 prestopkov cestno policijskega reda, 1 prestopke policijske ure, 1 pretep in 1 poskodba tuje lastnine.

Maribor.

— Tudi imuniteta ne pomaga vedno. Te dni je bil radi neutemeljenih napadov in žalitev g. Martina Ročnika iz Razborja pri Slovenjgradcu v »Slovenskem Gospodarju«, obsojen njegov odgovorni urednik, poslanec Vladimir Pušenjak, na 300 Din denarne kazni, povrnitev stroškov kazenskega postopanja in izvršitve kazni. Torej tudi imuniteta ne pomaga vedno!

— Prihodnja carinska konferenca se vrši v sredo dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih državne trgovske šole.

— Pobiranje brzojavnih izločitev. Dva dekda sta bila v pondeljek aretirana, ker sta metala kamenje v izolatorje na brzojavni progi.

— Božji grob v stolnici je bil letos nekal izrednega. Vrtinarsko podjetje Džamonia je božji grob tako okrasilo s cvetjem, da so si ga ogledali tudi tisti, ki sicer ne zahajajo v cerkev.

— Lepo vreme in promenadni koncert. Dasiravno je bil ves veliki teden deževen in mrzel, sta bila oba praznika prijazna in vedra, osobito pondeljek. Dopoldan se je vršil v parku promenadni koncert voljske godbe, ki je letos prvič imel vgodno vreme in obilo poslušalcev. Park je bil ves živ občinstva in videle so se tudi že prve pomladanske toalete.

— Veliki požar. Na veliki petek ob pol 9. uri zvečer je bila v Hotinji vasi Kranjeva kmetija naenkrat vsa v plamenu. Domači so rešili samo živino, dočim je Kranječev hlev in poslopje pogorelo do tal. Vseled velikega vetra je bila v nevarnosti tudi v bližini stoječa Peskova stanovanjska hiša. Na licu mesta prihiteli okoliški požarni brambor je pa po dvehurni marljivem gašenju uspelo, da so ogenj lokalizirali. Kranje trpi veliko škodo, vendar je pa del škode krit z zavarovalnico. Kako je nastal ogenj, dosedaj še ni pojasnjeno.

— Zaplemba municije. Mariborska carinska oblast je zaplenila avtomobil municije, katero so hoteli neke osebe spraviti iz Avstrije v Zagreb. Zadeva se še preiskuje, zato bomo o njej poročali obširneje, ko bodo že doganjane tudi podrobnosti.

— Učinek alkohola. Na velikonočno nedeljo so se limbuški fanje precej napili. Okrog 10. ure zvečer so pričeli razgrajati pred cerkvijo v Limbušu. Razgrajanje je končalo s splošnim pretepom. France Zemljic, delovodja Linzerjeve tovarne stolov, stannjoč v Studenčih, je napadel z nožem 32let. železniškega delavca Franca Čeha in ga nevarno ranil na levi strani glave in na obeh rokah. Pretep pa s tem ni prenehal. Kmalu nato je bil ranjen še Zemljic in sicer ga je nekdo obrazil po glavi. Rešilni voz iz Maribora je nato Zemljica in Čeha prepeljal v mariborsko bolnišnico. Zemljic pa še v bolnišnici ni postal mrtven, pričel je govoriti, da bo vse zaklaj, na kar ga bolnica ni hotela sprejeti v svojo oskrbo. Rešilni voz je zato Zemljica odpeljal v policijske zapore.

— Rešilni avtomobil. Nabiralna akcija za nabavo avtomobila tukajšnje rešilne postaje izkazuje ob svojem zaključku okroglo 50.000 Din.

Celje.

— Mestni magistat razglašja: Občinstvo se opozarja, da se klajtjo po mestu različne osebe, ki se neopravičeno ponujajo strankam in izvrševanje električnih instalacij. Ker iščejo take osebe večinoma le priložnost za tatvine in poizvedbe ter izvajajo denar ali material, se občinstvo tozadevno svari in naproša, da zahteva od takih sumljivih oseb vselej pisмено legitimacijo o namestitvi pri mestni elektrarni ali pri koncesioniranem instalaterju.

— Društvo hišnih posestnikov v Celju in okolici ima svoj redni občini zbor v soboto dne 26. t. m. ob 20. uri v restavraciji Narodnega doma.

— Dražba lovov. Za dobo 6 let je izdražbala lov Košnica-Lisce, kateri je bil dozdaj last g. dr. Riblja in Rakuscha, slovenska družba vseh gospodov. Lov Ostrozn-Medlog je izdražbal kovač g. Košir iz Celja, lov Starigrad-Spodnja Hudinja pa tovarnar Weber iz Zagrada.

Iz raznih krajev.

— Zločinski berač v Krašnji. V neposredno zvezi z znanim umorom vdove Sever iz Savelj se spravlja berač, ki je liste dni prosiljač po posavskih vaseh. Identiteto tega berača skuša sodišče dognati na ta način, da poziva javnost, naj vsakdo javi, kdor bi vedel o tem beraču kaj natančnejšega. Da je morilec vdove Sever skoro gotovo identičen z beračem, ki se je nekaj dni pred zločinom v Krašnji oglašil v gostilni pri »Semrajcu« pri sv. Križu, bi se dalo sklepati iz tega, da se opisano obnašanje morilecovega popolnoma krije z obnašanjem omenjenega berača. Govoril je dolgejško natečje, kakor ga govorijo ljudje okoli Limbarske gore in je tudi sam zatrdil na vprašanje, odkod je doma, da je od Limbarske gore. Mož je bil visoke postave, plavih las in je nosil ravno tako majhno, neurejeno brado. Na hrbtu je imel nekaj narhnični prirejen iz vreč, a ovrtnik od sukničja je imel zaviljan in pod vratom zapet. Obut je bil v kratke skornje, a v rokah je nosil nekako culo in precej debele gorlače. Splošen utis je bil ta, da berač ne živi v najslabših razmerah, kakor navadni berači, kar se je moglo sklepati iz dosti dobro ohranjenih obleke, ki jo je imel na sebi. Od »Semrajca« je šel v Tomačevce, a od tod naprej na Posavje. Da je bil v resnici namenjen na Posavje, je sam dejal, ko ga je nekdo vprašal: — Kje boste pa prenočili, mož? — — Grem nočel se proti Jezici.

— Umor v Muretnicah pri Ptuj. V noči od 10. na 11. aprila so našli na dvorišču njegove hiše z razbito glavo in v krvi ležečega posestnika France Janžekoviča. Ker je umorjeni v zadnjem času zanemarljivo svoje gospodarstvo in se vdajal plačji, sta se z ženo Marijo večkrat sprla. Vseled tega je padel sum umora na ženo in njenega očeta Stefana ter brata Ožboda Tomažič, katere so orožniki aretirali in jih izročili sodišču.

— Podkupljena porota. Iz Splita poročajo o te-le senzacionalni aretaciji: Na predlog državnega pravdnika je bil aretiran porotnik Marin Panadič iz Šolte, ker je sprejemal podkupnine v procesih, ki so se v zadnji seziji obravnavali pri porotnih razpravah v Splitu Obenem z Panadičem sta bila aretirana podkupovalca Mirko Maratović in Mirko Mihajlovič. Maratović je bil obtožen poizga, a je bil pri zadnjem porotnem zasledanju oproščen. Mihajlovič, davčni uradnik je pa sam pri zadnji obravnavi priznal, da je falsificiral razne priznanice in kradel denar iz državne blaginje, a je bil tudi od porote oproščen. Porotnik Panadič je obdožen, da je od Maratoviča in Mihajloviča prejeto podkupnino deloma obdržal zase, deloma jo je pa razdelil med porotnike, da so v obeli slučajih izrekli oprostitno razsodbo. Če se bo izkazalo, da je sumnja podkupovanja v Panadičevem slučaju dokazana, se bo morala za vse porotne slučaje v zadnji seziji v Splitu izvršiti revizija. Med procesi, ki so se vršili v zadnji seziji pri splitskem porotnem sodišču, je bil posebno interesanten in obseden proces v Butorovičevem slučaju, ki je trajal 11. dni. Obnovitev procesov bi stala državo stvarno ogromne svote in bi obtemen podala zelo žalostno sričevalo o moralni kakovosti splitskih porotnikov. Gotovo pa je, da se je v Splitu zgodil prvi slučaj v državi, da je porotnik obdožen podkupovanja.

Gospodarstvo.

× Bolgarske reparacije. Bolgarska vlada je 3. aprila izplačala »Federalni rezervni banki v New Yorku« ekvivalent za 2.500.000 francoskih frankov v zlatu na račun reparacijske komisije.

× Obtek bankovcev v Madžarski je porasel glasom izkaza z dne 12. aprila za 78.4 milijone na 1685 bilijonov madžarskih kron.

× Carinska vojna med Turčijo in Bolgarijo. Ker je prepovedala Bolgarska uvoz suhega grozdja iz Turčije, je zavrnila anžorska vlada uvoz sira, moke in perutnine iz Bolgarske.

× Poljski delavci v Franciji. V zunanje ministritvu v Parizu se vrši te dni konferenca poljskih in francoskih delegatov radi sklenitve emigracijske pogodbe med Poljsko in Francijo.

× Dunajski trg in spekulacija s frankom. Ko se je zrušila spekulacija proti franku, so hoteli dunajski listi zatrdjvati, da dunajske banke niso bile v tej spekulaciji angažirane v taki meri, kakor se je govorilo. Toda dogodki so pokazali drugače. Porušena spekulacija je na robu propada. Ker pa obstojajo med posameznimi firmami in spekulanti zelo ozke zveze, skušajo spekulanti preprečiti katastrofo na ta način, da so se združili. Ravno te dni se je pokazala potreba močnejše podpore te akcije, zato so osnovali na Dunaju poseben fond, ki ima namen, da prepreči ali vsaj zmanjša paniko na trgu. Morda se bo združenju udelež posrečilo, odvrtiti popoln kaos; toda posledice spekulacije proti franku so prehude, da bi se mogle odvrtiti kar tako. Polagoma bo vseeno zazrelo na ta tem.

× Valutna reforma na Poljskem. Poljsko finančno ministritvo je že izdelalo zakonski načrt za uvedbo nove zlate valute. Glavne točke zakona so: Od dneva, ko prične delovati Poljska banka, t. j. 20. aprila, postane poljski »zlaty« obvezno in redno plačilno sredstvo. Zamenjava poljske marke z novo zato valuto prične 1. maja in mora biti dovršena tekot eneža leta. V promet pride droben denar do 2 zlaty v skupnem znesku 180 poljskih goldinarjev.

× Splošna državna delavnica filmov. Dosedanja delavnica filmov ministrstva narodnega zdravja je pretvorjena v splošno državno delavnico filmov, katere se morejo posluževati vsa ministritva za svoje propagandne namene. Delavnica ostane še nadalje pod kontrolo in vodstvom ministritva zdravja.

× Za odplačevanje državnega vsehčega dolga, ki znaša sedaj okroglo 500 milijonov dinarjev, so vnešene v državni proračun potrebne vsote. Poleg tega je tudi finančni minister pooblaščen, da z odobrenjem ministrskega sveta vrši odplačila preko postavk v proračunu in to iz vidikov dohodkov, ki jih dobi država preko vsote, pred-

videne v proračunu. V Beogradu se nadeja, da bo naš letelič dolg kmalu likvidiran.

× Izvoz našega vina v Češkoslovaško. V Beogradu so pričela pogajanja z zastopnikom Češkoslovaške radi izvoza našega vina in tobaka v Češkoslovaško.

× Izvoz sladkorja iz Češkoslovaške je dosegel v poslednji kampanji do konca marca letošnjega leta 450.000 ton ter je prekorajčil izvoz v istem času lanske kampanje za 184.000 ton. Površina, ki je posejana na letos s sladkorno peso, meri toliko, kakor pred vojno (255.000 ha).

× Promet pri naših poštno-čekovnih zavodih v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Sarajevu v januarju 1924. Stanje vlog je bilo 216.336.162.53 dinarjev, za 26.103.374.42 dinarjev manj, kakor zadnjega decembra 1923. Vplačano je bilo 1.071.116.405.15 in izplačano 1.097.219.780.57 dinarjev. Lastnikov čekovnih računov je bilo 10.162.

× Proizvodnja svile v naši državi. Naša svilarška industrija se je pričela v zadnjem času povoliineje razvijati. Rezultati letošnje kampanje bodo precej zadovoljivi. Državne tovarne za svilo bodo proizvedle letos 50.000 kg surove svile in 50.000 kg ostalih fabrikatov. Za letošnjo kampanjo so tovarne popočinoma založene s surovinami in bodo mogle vse naše tovarne za svilo v Pančevu, Novem Sadu in Kaniži delati s polnim obratom. Letošnja letina bo dala po dosedanjih cenah približno 450.000 kg surovih kokonov ali 150.000 kg suhih kokonov, kar bo popolnoma zadostovalo za pokritje potreb naših tovarn v letošnjem letu.

× Avstrijski srebrni šiling. Avstrija je že dogotovila precejšnjo množino kovanih novcev po 100, 200 in 1000 kron. Finančno ministritvo jih je nameravalo izročiti prometu začetkom letošnjega leta, kasneje pa je bilo sklenjeno, da se izda kovani denar obremen s kovanimi šilingi, kar se bo najbrž zgodilo začetkom poletja. Srebrni šiling bo meril v premeru 27 milimetrov. Ne sprednji strani bo vtisnjen parlament, po njim letnica 1924 in besede »Republik Oesterreich«. Na nasprotni strani bo velika beseda šiling, nad njo v polkrogu dva hrastova lista.

× Ukinitvena reekspedicija. Protineo ministritvo je odredilo, da se ustavi reekspedicija vagonskih pošilk v zaprtih vagonih za Bosanski Brod loco in tranzit v Bosno, Hercegovino in Dalmacijo. Izjeme so samo carinske pošiljke, ki prihajajo iz inozemstva.

× Veljevalj v Poznanju. V Poznanju se vrši poljski izvozni semenj od 27. aprila do 4. maja t. l.

Sport.

Oxford v Zagrebu. V velikonočnih praznikih se je v Zagrebu vršila nogometna tekma med Oxfordskim dijaškim nogometnim klubom in »Concordio«, ki se je končala z rezultatom 2 : 1 v korist »Concordije«. Da je se je vršila tekma med »Haskom« in »Oxfordom«, ki se je končala s 3 : 1 v korist »Haska«.

Iz Milana javljajo, da je bil »Gradjan« na svoji turneji potolčen z 8 : 2.

Zahtevajte po vseh lokalih „Nar. Dnevnik“!

Vzrok smrti Ljubice Ljubičičeve v Beogradu.

Listi in javnost se živahno bavijo z zadevo Ljubice Ljubičičeve, ki je umrla za ramami, ki jih je dobila pri pretepanju v zaporu v upravi mesta (policijskem ravnateljstvu). V soboto popoldne je izšla posebna številka socializma lista »Radnik«, ki je prinesel vest o tel stvari, kar je naravno povzročilo senzacijo. List pravi, da so Ljubičičevo pretepanili v zaporu in da je umrla za zadobljenimi ranami.

Danes je uprava mesta Beograda izdala komunikacijo, v katerem pravi, da je vest »Radnika« netočna. V komunikaciji stoji, da so policijski organi privedli Ljubico Ljubičičevo iz Pančeva še 22. februarja v Beograd, ker ni imela nikakih legitimacij. V upravi mesta so jo zastili, potem jo pa z akti izročili policijskemu poverljivstvu v Gini, kjer so jo predali njenim staršem. Toda kmalu zatem, 10. marca, se je Ljubičičeva povrnila v Beograd. Kavarinar pri Klančici jo je ovdaj upravi mesta, češ da se nahaja pri njem brez listin in da prodaja večjo množino platna in druge stvari. Prijeli so jo in privedli na policijo. Ker ni mogla dokazati, od kod ima platno in druge stvari, ki jih prodaja, so jo izročili upravi mesta, ki jo je obsodila na 15 dni zapore. V komunikaciji se za vse to navajajo akti z opravljenimi številkami in drugimi potrebnimi podatki.

Ljubica Ljubičičeva je dne 22. marca obolela in je bil poslan k njej zdravnik dr. Birčanin, da jo preišče. Ko je bila v zaporu, se ni nikoli priživila, da bi jo bil kdo pretepal. Po odreditvi zdravnika so jo takoj oddali v bolnišnico, ker so ugotovili pri njej špansko gripo.

Listi pa priučajo vesti in zdravniki splošno državno bolnišnico dajejo izjave, ki so popolnoma v nasprotju z navedbami omenjenega komunikaja uprave mesta. Tako je rekel zdravnik zapornega oddelka splošne bolnišnice dr. Mitrovič, da je dne 23. marca ugotovil pri Ljubici, ko jo je preiskal, modre krvne poizlitbe pod levim očesom in da ji je izbit in umetnil zob. Šest dni kasneje je Ljubičičeva obolela za zlatenico. Iz ust ji je začel teči gnoj, o katerem niso vedeli, odkod prihaja. Razen tega so opazili zdravniki, ko so ji očistili lase, da ima Ljubica načeto lobanjo. Takol

Današnje prireditve:

V Ljubljani:

Drama: »Cezar in Kleopatra«. Red C. Opera: »Možiček« in pesni večer. F. Kino Ideal: »Materino srce«. Predstave ob 4., pol 6., 7. in pol 9. uri. Kino Tivoli: »Sirotičci«. II. del. Historična drama. Predstave ob 3., 5., 7. in 9. uri. Kino Ljubljanski dvor: »Človek brez srca« — Lotte Neumann. Predstave ob 3. pol 5., četrt 8. in 9. uri.

V Mariboru:

Narodno gledališče: »Matiček se ženi«. Red D. Premiera.

Nočna lekarniška služba v Ljubljani: Tekoči teden: Lekarna Prochazka na Jurčičevem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Jošt v Sp. Šiški, Celovška cesta.

Lastnik:

Konzorcij »Narodnega Dnevnika«. Glavni in odgovorni urednik: Železnikar Aleksander. Tiska »Zvezna tiskarna« v Ljubljani.

Šolska mladina, pozor!

Skicirke in notni zvezki na najboljšem papirju prodaja najceneje samo Zvezna knj. garna, Ljubljana, Marijin trg 8.

C. Golar.

Nevesta.

Štal je zlat dan in Rozalija se je počutila zdravo in veselo. Ob jutranji uri je prišel k njej ženin Mihael.

»Dobro jutro, nevesta moja, kako ti je? Ali so poljubljena tvoja lica od angeljcev, ali si že spetela venec iz mirte? Ali diši rožmarin na oknu?«

Objela ga je in poljubila.

»Ah, že so razcvetele rože na našem vrtu, in hlačnice žare kot ljubezen, lilije so se razcvetele od angeljski pačolani, da jih vpletem v svoj deviški venec.«

Sedel je na divan za malo okroglo mizo, na kateri sta stala dva velika šopa cvetlič. Nevesta se je odpravljala.

»Kam si namenjena?«

»Grem zbirat in vabiti svate.«

»Ali kje boš dobila svate?«

»Tam pred cerkvijo kleče in prosijo vbogajme.«

»Sromakov vendar ne boš klicala na ženitovanje!«

»Otovo, saj to so najini bratje.«

»Kje pa si dobila ta dva šopa, ki sta v vazah na mizi?«

»Sestra mi je poslala.«

»Čigava sestra?«

»Moj!«

»Saj je umrla!«

»Natrjala sem na njenem grobu...«

Sla sta k župniku, ki je bil rdeč visok mož in rad pil močna črna vina. Bil je dobre volje tisto uro, potrkal je Škrabo po ramih in se mu je veselo zasmijal.

»No, gospod, no, no, gospod, torej tudi vi hočete stopiti v sveti zakrament svetega zakona, da postanete deležni njegovih skrivnosti in sladkosti, ki se vam razodevajo in odklenejo.«

Gospod Škraba je plaho potrdil.

»No, gospodična, naj vam čestitam! Res lepega gospoda vam pošilja Bog v svoj do-broti. Zahvalite se mu!«

Ker je bil torej gospod župnik tisto uro zelo dobrovoljen, je pomolil tolstu roko Rozaliji pod nos in je ponovil:

»Zahvalite se mu!«

Gospodična Rozalija je ponižno poljubila blagoslovljeno roko.

Poročka gospoda Škrabe in njegove neveste je bila tik pred adventom. Sneg je že zapadel, in zemlja je sijala v deviški belini.

Ko so se svatje vrnili iz cerkve in zasodili čisto pogumno dolgo mizo, polno krožnikov, rož in visokih steklenic, je vzkliznila nevesta Rozalija:

»Otrocički moji, ali me ne poznate? Zakaj pa vas ni bilo na moje ženitovanje?«

Gospod Mihael jo je hotel potolažiti:

»Bodi mirna, ljuba moja, ali ne vidiš, koliko je svatov? In vsi so veseli in vsi bomo zapeli tisto o Konstantinu.«

Ali nevesta ga ni slišala.

»Ali ne veste, da sem jaz devica Uršula? Ali ne veste, gospod Škraba, da imam zlate pačolane?«

Svati so se spogledali, a ženinu je bilo jasno, kaj se godi z njegovo Rozalijo.

Vstal je in jo poljubil na čelo.

»Ljuba moja, pojdeš v posteljo, preveč si razburjena.«

Ali nevesta je dejala:

»Osem korov devic je v mojem varstvu, in vsak kor šteje dvanajst tisoč devic in vsaka devica je oblečena v svilo in žamet. Device v prvem koru so v zeleni svili in rdečem žametu, device v drugem koru so v modri svili in rumenem žametu. Najlepsi pa je osmi kor. Tam imajo device zlato krilo in srebrno krono, in kadar bo njihova poroka, jim bo sijalo sonce v kroni. In vso noč bo sijalo sonce v božjem baldahinu in svete neveste bodo poljubljale lepe svoje ženine.«

Svatje so strmeli in v grozi poslušali temne besede, a ženin se je zgrudil pred svojo nevesto.

»Ne strmi, moj ženin, in nikar se me ne dotikaj! Glej, lilija je v mojih lasih. Ne bom slekla poročne obleke in ne ležem v posteljo, dokler ne pridejo na mojo svatbo angeljske device v srebrnih šoljčkah.«

Gospod Mihael je klečal in gledal v tla.

»Vstani, moj ženin, vstani in pojdi od mene, zakaj kliče me gospod vojskni trum, ker sem njegova nevesta.«

(Konec.)

C. Golar.

Tri poroke.

I.

Jernejeva hiša je bila najlepša v vasi, zmeraj lepo pobeljena, kakor da je nova in ozaljšana s plavim pasom, ki se je vil tik pod okni okoli in okoli po zidu. Stala je tik ceste in gledala veselo na popotnika s svojimi velikimi, pozimi in poletni z rožami okrašenimi okni. Visoka je bila skoro kot cerkev, pokrita z opeko, in na srednji steni je bil naslikan sv. Florijan z gorečimi hišami in dušami v vica, Vsej vasi je bila v kras, in ne samo oče Jernej, vsi vaščani so se po-našali z njo. Če je prišel tujec, so ga peljali tam mimo, da je lahko pogledal lepo poslopje in rekel pohvalno besedo. In kmetje so de-jali: »Mi smo mi! Devet vasi naokoli, in nobena ni naša kos. Da, da, oče Jernej je gospodar, ki ima mošnjo, pa tudi denar!« In zmeraj je bilo vse počejeno in pometeno okoli hiše, okna pomita in na njih so cveteli v lončkih nageljani in rožmarin, v vrtcu pa so žarele pelagonije in druge košate rože.

In kjer so rože na oknih, tam so rože tudi v hiši. Glejte, oče Jernej je imel tudi tri hčere, in kdor jih je poznal, je dejal: »Tri hčere, tri gavrtočice! Bile so lepe, pre-lepe, vse tri rdečih lic, a belih rok sta bili samo dve, takšni kot mestni gospodični, in nanj je bil oče Jernej zelo ponosen. No, le-pota je lepa stvar, a tudi ponižnost je zlaht-na rožica, in te nista poznali Jernejevi hče-ri. Čakajte, da izrečem: Dve, starejši dve sta bili posebno lepi, in zato tudi zelo pre-zvetni in pregosposki. Druga dva dela nista hoteli poznati, kakor kvečena da sta rožice opleli, drugače pa sta hodili na prag in gle-dali, kdaj pride ženin ponje. To sta bili Zala in Marta, prva možgosa za spoznanje ni-čurneja, a druga je bila zato ošabnejša. Obe pa sta bili zelo nežni gospodični, a stari ljudje že so učili: Bele roke — delati ne-te!«

Tretja se je imenovala Ivanka, in ta je bila v resnici vsa drugačna. Dobra, uboglj-va in pridna, delala je za obe sestrji, vse je pospravila po hiši, vse je poskrbelá izven doma: Ali so njive okopane in posejane, ali žito lepo raste, ali ni plevelno? Brigala se je za posie, in vsakemu odmerila potrebno delo: Ti nakosi tráve za živino, ti greš orat, ti žet! Oče Jernej je lahko v miru ži-vel, in starejši njeni sestri sta brez skrbi postajali, se lišpali pred zrcalom in se ozirali po cesti: »Ti, ali si ga videla? Drugače je zal, samo pegast je po nosu!« In Zala je vzdihnila, Marta pa se ošabno namrdnila: »No, da, moj Bog, kaj hočemo!«

Takole je bilo, in očetu Jerneju se je zdelo vse v redu: Starejši dve naj malo počivati, ženinov jima ne manjka! Dances pride kmet, jutri potrká gospod, in vsak pozdravi: »Oče Jernej, kakšni hčeri imate! Dve gavrtočice! Za koga pa jih hranite, ali bi ne dali meni ene?« — In oče Jernej se počelja za ušesom: »O, zakaj ne, seveda, seveda, jih bomo povprašali! Kako pa kaj, ali ste od daleč doma, no, kje pa hodita Zala in Marta!« Začne se pomenek o tem in onem, o gospodarstvu in o kupčiji, a med tem prideta gospodični. Smejeta se in spogledujeta, šepetata med seboj, in če ni dru-gače, če ni fant iz škaticle vzet, pokaže Marta z bele ročice osla snubca za hrbtom. Seveda, zopet je smeh in kratak čas. Kaj hočemo! Oče Jernej pa kadi in se lepo me-ni: »Torej tam ste doma! Da, ali ni pri vas nič mladih deklet za moštve? Seveda, pri nas so, pri nas, ali ne za vsakega!« Mladič je v zadregi, ali tega neče kazati. Hrabro govori in pije: »O, deklet je dosti, pa nimajo tako belih rok, in tako zlahtne tudi niso!« Zasmee se in pomežikne dekletoma, Zala in Marta pa v smeh! Očetu Jerneju se do-bro zdi, in snubcu tudi. Poslovi se: »Z Bogom, oče, zdravi ostanite! Srečno, gospo-

dični, pa nas kaj obiščite!« Vsem poda roko in gre. Nikoli več se ne vrne.

Najmlajša hči, Ivanka, pa dela na polju. Dances pleve, jutri koplje, večerjaj je kosila, jutri bo žela. Sonce jo pripeka v lice, znoj ji lije po čelu, oči ji zaliva. Dekle pa poje in se smeje z deklami in veseli lepega dne in dobre letine. Večerjaj je že žgalo sonce, da-nes jo moči dež, Ivanka pa se ne briga za nič in govori: »Za dežjem sonce sije, za dežjem lepo je!« Dela od jutra do večera in je srečna, zakaj njej cvetejo tri rožice: »Nedolžnost, ponižnost in zlahtnost srca...«

Oče Jernej sedi v senci pod lipo in mi-sli: »Res, dve hčeri mi je Bog dal, da jih vsaj lahko komu pokažem! Pаметni sta in lepega obnašanja, v vsako gosposko dru-ščino lahko prisedeta. Govoriti znata o tem in onem, zares v veselje sta mi! Ampak, z Ivanka me je Bog kaznoval! Kmetica je storaj! Daj jo sem, daj jo tja, za nikamor drugam ni, kakor za v hlev, ali pa za na njivo! In z deklami se družim in z gostači se menim!«

Ivanka pride s polja trudna domov: »Dober večer, oče, kako je?« — »Kje pa ho-diš,« zagodnja, »ali ne veš, da je treba večerjo kuhati! Hitro se obrni!« — »Saj bo koj gotova,« se prestraši dekle, »ne bodite hu-di!« In gre v kuhinjo, zakuri v peči in pri-stavi krop. Petje se zasliši iz kuhinje: »Ro-že je na vrtu plela, plača pesmico glasno — oče pa se razhudi!«

Kaj kričiš, kdo te bo pa poslušal! Saj pravim, no!« In moč vzdihne in pogleda na-okrog. Zala stopi k njemu: »Oh, oče, kako mi je dolgčas! Sama ne vem, kaj bi počela!« — Oče Jernej se vstraši: »Zares, pa saj nisi bolna, kje je pa Marta?« — »Tukaj sem, kaj pa je?« Malo sem spala, ali je večerja že kuhana?«

No, vidite, dobro se imajo in so veseli.

II.

Zgodilo se je pa, da sta dobili Zala in Marta vsaka svojega ženina. Iz mesta sta prišla, iz bližnjega mesta, slabo uro hoda sta potrebovala in sta bila v Jernejevem vrtcu, kjer sta rasli gizdavi rož. To je bilo na primer takole:

Lepa poletna nedelja se smeje in blešči nad belim mestom, in gospodki radi hodijo na sprehod. Kaj bi ne? Vse teden hudo delajo, po pisarnah se dolgočasilo, po ulicah prodajajo zijala, po kavarnah posedajo in ob nedeljah se spodobijo, da izlete malo iz mesta na deželo, na hrib in plan. In tako prideta gospoda in prijateljca Rogelj in Slana mimo Jernejeve hiše. Oba sta lična in dra-žestna, v svetlih črevčevih, črnih suknjicah, modernih oprsnikih in visokih, trdih cilindrih. Kje bosta drugje ob takih popo-dnevih Jernejevi hčerkii drugje kakor na klopi v hladni lipovi senci? Mladii ljudje se spogledajo in posmejejo. Zala zardi, Marta povese oči, in gosposka pozdravita in gresta naprej. Za malo časa se vrmeta po cesti, postojita pred belo hišo, pred zalima mladenkama in pozdravita: »Klanjam se, lepi gospodični!« In Zala pokima z glavico, Marta pa pogleda izpod gostih temnih obr-vi. »Lepo je pri vas v senci, ali dovolite, da malo počijeva?« »O, zakaj ne, le bližje!« povabi Zala. »Kar sedita,« pristavi Marta in sodni strokovnjaki! Prvi gospod, vitek in polikan, se nakloni in poda obema svojo nežno roko. »Dovolite, moje ime je,« hiti drugi gospodič, »Rudolf Slana, trgovski vodja in industrijalni potnik! Dovolite, gos-podični, vajino sladko ime?« — E to, zna-nje je narejeno! Začne se pogovor o nedelj-skih trudih in lepotah, o zlatih prstanih in odto-dni težki pritji do ljubezni in svatov-ščine.

Gospodiča se smejeta ljubeznivo in go-vorita gladko in spretno kot bi braja pesmi, klanjata se, odkrivata in se igrata z debe-lih veržicami na prsih in gledata na zlato uro. Sodni strokovnjak, gospod Rogelj, sedi pri Zali in jo krasno zabava: »Tako mislite, gospodična? Vam torej bolj ugajajo plavi lasje? Vidite, a meni so kostanjevi nad vse! Prav takšni, kakor jih imate vi, draga gos-podična!« — »Res, a jaz ljubim vaše, kako

jih imate lepo skodrane!« Zala pogleda ob-čudovalno svojega čestilca, Rogelj ji stisne roko, in začneta si še lepše dvoriti.

Marta pa se meni z industrialnim pot-nikom, gospodom Slano, ki tudi ve zelo pri-jazno izbirati besede in pihati na srce. »Ka-ko so vaše ročice nežne in snežne kakor dve golobici!« — »O, kaj moje, jaz nisem mestna gosposkična,« se brani Marta, in zelo dobro ji dene laskava govorica. »Ali bi ho-teli z menoj v mesto, gotovo bi vse gospe-de očarali s svojo lepoto!« — Se slajše se nasmeje Marta in zakliče: »O, kako ste po-redni, gospod Rudolf, kaj bi jaz v mestu! Tam imate na izbiro gosposkičen, stokrat lepših od mene!« Tako pravi, a v srcu misli drugače.

Iz hiše stopi oče Jernej in je veselo iznenaden, ko vidi svoji hčeri s takšnimi gosposkoma. »Mislim sem, da sta šam,« spre-govori, a vidi je skozi okno, kaj in kako je zunaj. »Kje pa sta dobili to gosposko?« Približa se in kadi, v zadregi se nasmiha in ne ve, ali bi prisedel k mizi v senčni lipici, ali bi odšel. Hčeri se sramujeta svojega očeta, a gospodiča pozdravita in ga povabi-ta. Seznanijo se v naglici, in pogovor se spet oživi.

Torej vi ste v kanceliji? Pišete, pri ka-terem doktorju pa?« Gospod Rogelj se vznemiri in hiti: »Tožbe sestavljam in pri-sodnji imam posla. Vse, kar je važnejšega, gre skozi moje roke. Vsi doktorji se mi od-krivajo, in s cesarskimi možmi se tikam.« — »Tako, tako,« popravlja oče Jernej, »to-rej ste zelo imeniten in učen gospod! S so-sedom se pravdam, in vi mi lahko svetuje-te!« Razloži svojo pravdo in vprašuje, a sod-ni strokovnjak jeclja in je v zadregi. Ne-kakšne paragrafe navaja in našteva zaka-ne, zelo visoko govori, a oče Jernej nazad-nje ne ve čisto nič, pri čem da je. In zato ga je sram, pa se obrne k gosposki indu-strijalnemu potniku: »Vi pa kupčujete in tr-gujete, kje pa imate svojo štacuno?« »Da, industrijo hočete reči! V mestu seveda, v mestu, veste, v tisti lepi ulici na trg. Če zavijete na levo in greste sto korakov, pa je vprava na desni moja industrija. Velike skrbi imam.«

Oče Jernej zopet ne ve, kaj in kako, Ali je slabo slišal, da ni nič razumel, ali pa je tako zaostal za mestnim svetom. Sramuje se in rad bi vstal in odšel pa se ne more obrabriti.

Glejte, glejte kako sta imenitna gos-poda,« pravi nazadnje, »ali bi ne hotela pokusiti mojega vina! Prav dobro kap-ljico imam.«

»Ni treba, ni treba, saj nisva žejna!« ampak, da ne bo zamere. —

Oče Jernej gre proti hiši, a na pragu se obrne in zakliče: »Kje pa je spet Ivanka? Da je nikoli ni doma! Ali sta jo kaj videli?«

»Po polju je prej hodila z Mihčevim starim in Tinotom. Zito so ogledovali.« se oglasi Zala.

»Tega je pa spet treba,« se pojezi oče, »Doma je pa ni, kadar bi je bilo treba.« No, jevoljen gre v klet in natoči vina. Ko sto-pi na prag s polnim litrom v roki, pride Ivanka po cesti.

»Kam pa nesete, oče? Bom pa jaz!«

»E, kdo te je klical! Kako bi se neki ti obrnila pri gospodi! Kje si pa hodila? Pa že spet s tistim Mihčevim nerodnežem, ki ne zna drugega kakor vole opravljati in orati.«

»Zakaj bi se jezili! Po prosu sem pogle-dala, pa je njiva tako plevelna. Zenske bo treba najeti!«

»Le sama opravi,« gode oče Jernej in nese vino v lopico, kjer se menita gos-podični. Zelo dobre volje sta in krasno se im-a ta pri gosposkičen. Sodni strokovnjak je za-gledal Ivanka pred hišo:

»O, čigava pa je tista? Ali je vaša se-stra?« vpraša Zala.

»Naša je, da,« odgovori počasi in našo bi stnice. »Na polju dela in krave molze.«

»Da, veste, bolj zaostala je,« pripomi-oče Jernej, ki je stopil z vinom v lopico. — »Ni takšna kakor bi radi!« Z glavo zmaje in je žalosten, ker ima tako slabo hčer. Natoči vsem vino, trčijo in pijejo.

»Kje pa si vendar dobila tak zlat prstan?« se obrne oče naenkrat k Marti. Hčerka sramežljivo pogleda gospoda Ru-dolfa Slano in molči, a njen čestilec zasta-vi besedo:

»Jaz sem ga ji dal, ker ji je bil tako všeč. Ali zamerite, oče?«

»O, zakaj, že prav! Marta, kaj boš pa ti kupila gospodu?«

Zala položi svojo desnico na mizo pred očeta, in tudi na njeni roki sije prstan.

»Pa ti ga imaš tudi!« Veselo presene-čen pogleda sodnega strokovnjaka in meni: »Ali ne bo preveč, kancelijski gospod?«

Kaj bomo pa mi vam dali?«

No, tako teče pogovor do večera. Do-bri ljudje so in radi se imajo. (Dalej.)

Celo svojo družino oblečete na obroke

najboljše v trgovini

O. Bernatovič,
Ljubljana, Mestni trg 5.
Moška, damska in otroška
konfekcija,

Za pomladno in poletno sezijo

priporočamo sledeče najnovejše modne liste:

Revue Parisienne	Din 40.—
Manteaux et Costumes	„ 30.—
Paris — Album	„ 35.—
Smart — Album	„ 35.—
Star — Album	„ 45.—
Perfekt Mode	„ 17.—
Die Wienerin	„ 12.—
Excelsior	„ 25.—
Astra	„ 30.—

ZVEZNA KNJIGARNA
LJUBLJANA, MARIJIN TRG šte. 8.

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5.—; vsaka nadaljnja beseda 25 para z davčino vred.

Gmotno slabejšim slojem dovoljuje uprava poseben popust pri inseriranju v malih oglasih!

Paviljon

z dobro vpeljano branjarjo v mestu, na trgu se radi boleznj adda v najem, eventualno prod. Ponudbe na upravo lista pod „Branjarja“

Najugodnejša preskrba s kurivom.

Drva iz trdega lesa (odrezki od žage in parket) in žaganje oddaja po znatno znižani ceni dokler traja zaloga Ivan Šiška, tovarna parket in parna žaga Ljubljana, Metelkova ulica 4.

4.000 K nagrade

dobi oni, kateri mi preskrbi stanovanje z 2 sobama in kuhinjo, ali 3.000 K onemu, ki mi preskrbi vsaj 1 bolj prostorno sobo in kuhinjo za novo-poročenco v bližini D. M. v Polju, papirnice ali blaznice. Naslov je poslati do 5. maja na upravo lista pod „Nagrada“.

Trgovina

z mešanim blagom na deželi se odda radi boleznj v najem ali se sprejme družabnik. Ponudbe pod „Trgovina“ na upr. listo.

Moško kolo

znamke „Adler“ skoraj novo, se ugodno prod. Na ogled in pean pri Matja Knapič, posest-nik, Stražišče 62, pri Kranju.

Krojači in šivilje!

Razpošiljam po poljubnih mo-delih po meri, vsakovrstne krojne vzorce za dame in gos-pode. Knašelj Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ul. 2/L.

Brezposelni

akademski naobražen pošten, agilen knjigovodja, zaupna samska mlajša moč, išče mesta pri lesni tvrdki, prevzame tudi mesto potnika ali zastopnika večje tvrdke, tudi prosti eno-mesečni preizkušnji. Najboljše reference na razpolago. — Po-nudbe pod „Brezposelni“ na upravo listo.

Bičevniki

iz pravega koprivčevega lesa razne vrste ima v zalogi to-varna bičevnikov A. Novak, Brezovica pri Ljubljani.

Proda se

2 manjša konja (Doppelpony) izvrstna za tevor kot za tek. Nadajo brek s 6. sedeži, za zimo kombiniran kot sani, pol-krita kožija, ter sedla in komati, lototam je napredaj večja mno-žina že rabljenih oken, polken, vrat, ter vsakovrstne pod-strešne krame. Naslov v upravi listo.

Pozor!

Naznanja se, da se bo od 19. t. m. dalje zopet prodajalo na občinski mesnici in Udmatu pri šoli prima goveje meso po Din 22-50 kg. Postrežba dobri! Se tople priporoča Jakob Otvin.

IV. JAX in sin

Ljubljana
Gospodetska c. št. 2

priporoča svojo bogato zalogo

pisalnih strojev „ADLER“ in „URANIA“,

šivalnih strojev za rodbine in obrt ter

voznih koles

Styria — Dürkopp — Orožno kolo (Waffenrad).

: Ceniki zastoj in franko. :

Priložnost!

Kozarci za pivo

čisti, beli, z ročaji
1/2 lit, Din 66.—
1/2 „ „ 98.—

en ducat frankoskladišče Beograd.

Pri odvzemu nad 50 du-catov prosto embalaže.

Bož. Petrovič, Beograd

Balkanska ulica 16/a

Ruski tisk

RUSSKAJA PECATJ

D. Z. O. Z.

ima na zalogi vse vrste

RUSKIH KNJIG

kakor beletristične, znanstvene, šolske in otročje, ve-lika zaloga not, lastnih izdaj. — Posebna biblioteka je ruski čitačji publiki za malo odškodnino na razpolago.

Kataloge pošiljamo brezplačno.

Cene znatno znižane! .: Plačljivo tudi v mesečnih obrokih!

Zvezna tiskarna in knjigarna

Wolfova ul. 1 v Ljubljani Marjtin trg 8

Izdeluje vsakovrstne tiskovi-ne, knjige, brošure, poslovne knjige, bloke, note, tabele, vstopnice, razglednice, naro-čilne knjižice, lično, hitro in po konkurenčnih cenah.

Moderna knjigoveznica.